

ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า

Crocodile Cultivators' Opinions Toward the Wildlife Trade Policy

คำนำ

สัตว์ป่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญกับมนุษย์ ให้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น นำมาบริโภค เครื่องประดับตกแต่ง ของสะสม การใช้ประโยชน์เป็นเกมกีฬา นันทนาการ คุณค่าด้านจิตใจ ความสวยงาม และที่สำคัญคือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในระบบนิเวศ แม้ทรัพยากรสัตว์ป่าจะจัดอยู่ในประเภททรัพยากรที่สามารถสร้างทดแทนได้ แต่จากความต้องการใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร รวมไปถึงการบุกรุกทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยทำให้ชนิดพันธุ์และปริมาณสัตว์ป่าลดลงเป็นจำนวนมาก การที่จะนำทรัพยากรสัตว์ป่ามาใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องตลอดไป โดยยังรักษาสมดุลทางระบบนิเวศไว้นั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการที่ดี ต้องใช้องค์ความรู้ที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์นำมาประยุกต์ ดำเนินการใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่และชนิดของสัตว์ป่า (อุทิศ, 2537)

การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า เป็นแขนงหนึ่งของการจัดการสัตว์ป่า ซึ่งช่วยไม่ให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์ จัดเป็นวิธีการหนึ่งนอกเหนือจากการสงวนและคุ้มครองการสัตว์ป่าในถิ่นที่อาศัย ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นนโยบายหลักในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นที่การส่งเสริมให้มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์ควบคู่กับการควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ การพยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชน ตลอดจนการออกกฎกระทรวง ประกาศเพิ่มชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ จากเดิม 29 ชนิด เป็น 59 ชนิด ในปีพ.ศ. 2546 เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปหันมาให้ความสนใจการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์มากขึ้น

จระเข้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดหนึ่งที่ภาคเอกชนให้ความสนใจในการเพาะเลี้ยงเพื่อการค้า เนื่องจากให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าสามารถใช้ประโยชน์ได้จากทุกส่วนของจระเข้ ทำให้ประสบความสำเร็จอย่างดีในเชิงการค้า จากมูลค่าการส่งออกหนึ่งจระเข้และผลิตภัณฑ์จากจระเข้อื่นๆ ข้อมูลจากส่วนตรวจการค้าสัตว์น้ำ กรมประมง ปี 2549 ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน มีมูลค่าการส่งออก 374.35 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเทียบกับ 5 ปีที่ผ่านมาพบว่าอัตราการส่งออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่า 5 เท่า

แม้การเพาะเลี้ยงจระเข้จะประสบความสำเร็จในทางการค้าเป็นอย่างดี แต่จำนวนผู้เพาะเลี้ยงกลับลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2545 จำนวนผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มี 1,035 รายใน 63 จังหวัด ในขณะที่ข้อมูลจากส่วนอนุญาตและจัดการประมง กรมประมง ปี 2549 มีผู้เพาะเลี้ยงเพียง 639 จำนวนผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ลดลงถึง 400 ราย หรือประมาณร้อยละ 40 ของจำนวนผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเพาะเลี้ยงจระเข้จำเป็นต้องใช้ต้นทุนในการดำเนินการสูง ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลจระเข้ ตลอดจนปัญหาด้านกฎระเบียบต่างๆ จะเห็นได้ว่าแม้การเพาะเลี้ยงจระเข้จะประสบความสำเร็จในด้านการค้าแต่ภาคเอกชนยังให้ความสนใจไม่มากเท่าที่ควร มีเพียงผู้เพาะเลี้ยงรายใหญ่เท่านั้นที่สามารถดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่อนุญาตให้เพาะพันธุ์ได้แล้ว จระเข้เป็นหนึ่งในจำนวนน้อยชนิดที่ประสบความสำเร็จในการเพาะเลี้ยงเชิงพาณิชย์ แม้จะมีการเพิ่มจำนวนชนิดและปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน แต่ความสนใจในการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่ายังไม่แพร่หลาย ภาคเอกชนขาดแรงจูงใจในการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้า

การศึกษาในครั้งนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดจากนโยบายการค้าสัตว์ป่า เพื่อประโยชน์ทั้งต่อการเพาะเลี้ยงจระเข้และสามารถประยุกต์ใช้กับสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ชนิดอื่นของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เลี้ยงจระเข้
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าตามตัวแปรอิสระที่ตั้งไว้

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาความคิดเห็นต่อนโยบายการควบคุมการค้าสัตว์ป่าของผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงจระเข้ที่จดทะเบียนขออนุญาตไว้กับกรมประมง โดยใช้ฐานข้อมูล ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีผู้ขออนุญาตไว้จำนวน 639 ราย ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการพูดหรือเขียนในลักษณะ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่มีความเห็น

ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคล ที่เป็นผู้ขออนุญาตดำเนินการเพาะเลี้ยงจระเข้ ซึ่งขึ้นทะเบียนขออนุญาตไว้กับกรมประมง ตามฐานข้อมูลปี 2549

นโยบายการค้าสัตว์ป่า หมายถึง ประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ การนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้า

ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า หมายถึง การแสดงออกของของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ โดยการตอบแบบสอบถาม ที่เกี่ยวข้องกับประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ การนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้า

กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หมายถึง กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2537) ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2537

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่เริ่มดำเนินการเพาะเลี้ยงถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ หมายถึง ความมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์จากจระเข้ที่เพาะเลี้ยง เช่น ฟาร์มเพาะพันธุ์ ฟาร์มเลี้ยงจระเข้ขุน

ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร หมายถึง จำนวนครั้งในรอบปีที่ได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

การจัดการภายในฟาร์ม หมายถึง การจัดให้มีนักวิชาการ หรือสัตวแพทย์ สัตวบาลประจำฟาร์ม เพื่อควบคุมดูแลการเพาะเลี้ยงจระเข้ภายในฟาร์ม

ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า หมายถึง ระดับคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ การนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้า

การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยตรวจเอกสารในเรื่องที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. การเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทย
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสัตว์ป่า
3. นโยบายเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่า
4. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
5. ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทย

การเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทย เริ่มบุกเบิกและดำเนินการโดยภาคเอกชน โดยนายอุทัย ยังประภากร เป็นบุคคลแรกที่เริ่มเพาะเลี้ยงจระเข้ในปี พ.ศ. 2489 แม้จะเกิดวิกฤตการณ์เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชนิดนี้มากมายก็ตาม แต่ในปัจจุบันก็ได้ประสบความสำเร็จจนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก ในชื่อฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ ในฐานะเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า เชี่ยวชาญทั้งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าในเชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว ฟาร์มจระเข้แห่งนี้นับเป็นฟาร์มเลี้ยงจระเข้ที่ใหญ่ที่สุดในโลกก็ได้

อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทยได้เติบโตอย่างต่อเนื่องร่วม 60 ปี จากเดิมมีเอกชนให้ความสนใจเพียงไม่กี่ราย ปัจจุบันในอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงจระเข้มีผู้เพาะเลี้ยงกว่า 600 ราย โดยรูปแบบการเลี้ยงมีหลากหลาย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ฟาร์มจระเข้ขุน เป็นฟาร์มที่เลี้ยงลูกจระเข้ตั้งแต่เล็ก ๆ โดยซื้อลูกจระเข้จากฟาร์มที่เพาะพันธุ์ลูกจระเข้ ลูกจระเข้จะมีอายุประมาณ 2 - 3 เดือน ขนาดประมาณ 30 เซนติเมตร ทำการเลี้ยงจนจระเข้โตได้ขนาดตามที่ตกลงไว้กับฟาร์มที่ซื้อลูกจระเข้มาเพื่อทำการขายคืน แล้วรับลูกจระเข้รุ่นใหม่มาเลี้ยงอีก หรือรับลูกจระเข้มาเลี้ยงทุก ๆ ปี เมื่อเลี้ยงครบ 3 ปี จระเข้จะมีขนาดยาว 2 - 3 เมตร ก็ขายคืนฟาร์มเพาะพันธุ์

2. ฟาร์มจระเข้เพาะพันธุ์ หรือ การเลี้ยงเพื่อเพาะขายลูก คือการเลี้ยงเฉพาะพ่อแม่พันธุ์ เมื่อผสมได้ลูกออกมาก็ขายเฉพาะลูกไปปีต่อปี เป็นฟาร์มจระเข้ที่ต้องลงทุนสูง ทั้งในด้านของที่ดินและค่าก่อสร้างบ่อเพาะพันธุ์ เพราะต้องเป็นบ่อที่มีขนาดกว้างใหญ่ ไม่สามารถเลี้ยงให้หนาแน่นเหมือนกับจระเข้ขุนได้ และใช้ระยะเวลาในการคืนทุนช้า

3. การเลี้ยงครึ่งวงจร วิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ที่มิเงินลงทุนสูงและตั้งใจทำธุรกิจด้านอุตสาหกรรมจระเข้โดยตรง ทั้งนี้เพราะจะต้องมีทั้งพ่อแม่พันธุ์เพื่อขยายพันธุ์ ระบบฟักไข่ ระบบอนุบาล และระบบขุนที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพสูง จึงจะให้ผลผลิตคือจระเข้ที่ได้ขนาด มีน้ำหนักคุณภาพดี ซึ่งจำเป็นต้องมีโรงเชือดและชำแหละที่ถูกต้องตามกรรมวิธีเพื่อให้สามารถส่งหนังจระเข้สู่โรงฟัก หรือส่งเป็นหนังดิบแช่เกลือสู่ต่างประเทศต่อไป

4. การเลี้ยงครบวงจร วงจรการเลี้ยงจระเข้ก็คล้ายกันกับวงจรการเลี้ยงปลาสัตว์อื่น จระเข้ก็เริ่มจากมีพ่อแม่พันธุ์ เพาะเลี้ยงลูก ขุนจระเข้รุ่นได้ขนาดเข้าเกณฑ์เพื่อเชือดและลอกหนัง มีกิจการส่งออกหนังดิบ ฟอกหนังและทำผลิตภัณฑ์จากหนังจระเข้ เนื้อจระเข้ นอกจากนี้ยังสามารถผลิตอาหารอื่นมาเลี้ยงจระเข้ได้เองด้วย แต่ก็มีบางโครงการที่ต้องการเพาะลูกจระเข้ได้แล้วจึงส่งไปยังลูกค้า หรือเกษตรกรรายย่อย ทำหน้าที่รับจ้างเลี้ยงภายใต้เงื่อนไขและกฎเกณฑ์ ด้วยเทคโนโลยีจากฟาร์มแม่ เพื่อให้ได้คุณภาพที่เหมาะสม เมื่อถึงขนาดแล้วก็ขายกลับไปยังฟาร์มแม่ด้วยราคาประกัน

5. ฟาร์มจระเข้เพื่อการท่องเที่ยว เป็นฟาร์มจระเข้ที่มีวัตถุประสงค์ทำการท่องเที่ยวเป็นหลัก กล่าวคือมีจระเข้หลายขนาดอย่างละไม่มากนัก เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวชม จำนวนจระเข้ในฟาร์มมักจะคงที่ เลี้ยงไปเรื่อย ๆ เงินทุนที่ใช้จ่ายมักจะเน้นหนักไปในด้านการตกแต่งสถานที่ และจะมีส่วนของการจัดสวน ส่วนของการให้ความบันเทิง หรือแม้กระทั่งสวนสนุกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

6. ฟาร์มจะเช่าแบบผสมผสาน เป็นฟาร์มจะเช่าที่เป็นทั้งฟาร์มเลี้ยงและฟาร์มเพาะพันธุ์ ลูกจะเช่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์อาจจะเลี้ยงไว้ทั้งหมด ในลักษณะจะเช่าขุน หรืออาจทำในลักษณะแบ่งลูกจะเช่าให้ลูกฟาร์มซื้อไปเลี้ยง และเมื่อโตขึ้นก็รับซื้อคืนมาเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ต่อไป ในขณะเดียวกันก็เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้วย การทำฟาร์มจะเช่าลักษณะนี้ควรเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งกินระยะเวลานาน เงินลงทุนไม่มากนัก เมื่อพร้อมในส่วนไหนก็นั่นในส่วนนั้น แล้วค่อย ๆ ขยายให้ใหญ่ขึ้น แต่หากลงทุนในครั้งเดียวจำเป็นต้องใช้ทุนสูงมาก

นอกจากวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการเลี้ยงที่ถูกตั้งขึ้นแล้วปัจจัยสำคัญที่มีผลเข้ามาเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจเลี้ยงจะเช่า ที่ต้องถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วย ได้แก่

1. พันธุ์ การตัดสินใจเลือกว่าจะเลี้ยงจะเช่าพันธุ์ใด ย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดแหล่งที่มาของพันธุ์ ซึ่งควรต้องเป็นพันธุ์แท้ และมาจากพ่อแม่พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง สมบูรณ์และแข็งแรง ไม่มีข้อบกพร่องทางพันธุกรรม สำหรับประเทศไทยแล้วนิยมเลี้ยงจะเช่าน้ำจืด หรือพันธุ์ไทยมากกว่าจะเช่าน้ำเค็ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพันธุ์จะเช่าน้ำจืดหาง่ายกว่าจะเช่าน้ำเค็ม มีฟาร์มที่เลี้ยงจะเช่าน้ำจืดอยู่หลายแห่ง
2. สถานที่เลี้ยง ข้อนี้รวมทั้งที่ดิน ทำเลที่ตั้ง และบ่อที่ใช้เลี้ยงโดยพิจารณาจากการคมนาคมขนส่ง การรบกวนต่อเพื่อนบ้านใกล้เคียง ระบบและสถานที่หรือลู่วางระบายกำจัดของเสีย ทั้งสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย ค่าลงทุนในที่ดินกับค่าตอบแทนในการเลี้ยง การขยายตัวในอนาคต ขนาดบ่อที่ใช้เลี้ยง วัสดุพื้นผิวและระบบที่ใช้เลี้ยงจะเช่า ซึ่งขึ้นกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ตั้งแต่แรก
3. แหล่งน้ำ เนื่องจากจะเช่าเป็นสัตว์เลื้อยคลาน จึงไม่สามารถปรับอุณหภูมิร่างกายได้ด้วยตนเอง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สิ่งแวดล้อมเป็นตัวช่วยปรับอุณหภูมิ นั่นคือน้ำ การที่จระเข้ต้องพึ่งพาอาศัยน้ำอย่างมากเป็นเหตุให้ต้องจัดหาน้ำให้เพียงพอ สมำเสมอตลอดเวลา อีกทั้งคุณภาพน้ำต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ดีอีกด้วย การเลี้ยงจึงจะประสบผลสำเร็จได้
4. แหล่งอาหาร อาหารที่ดีมีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นซากไก่ ปลา หมู วัว ฯลฯ ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีน ควรอยู่ไม่ไกลจากที่เลี้ยงนักเพราะการขนส่งไกล ๆ ย่อมทำให้อาหารสดเหล่านั้นบูดเน่าหรือคุณภาพเสื่อมถอยได้ อีกทั้งต้องคำนึงถึงการจัดหาว่าสามารถจัดหาอาหารเหล่านั้นให้ได้

สม่ำเสมอ ไม่ใช่ขาด ๆ หาย ๆ อันจะเป็นผลเสียต่อการเลี้ยง รวมถึงราคาที่ต้องอยู่ในเกณฑ์ที่พอเหมาะพอดี

5. แหล่งวิชาการ ปัจจุบันการเลี้ยงสัตว์ไม่ว่าจะเป็นชนิดใดก็ตามล้วนจำเป็นต้องอาศัยงานวิชาการตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุน การเลี้ยงจระเข้ก็เช่นเดียวกัน หากสามารถหาแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ เช่น เครือข่ายสมาคมผู้เพาะเลี้ยงสัตว์ชนิดนั้น มหาวิทยาลัย หรือนักวิชาการ เพื่อช่วยชี้แนะให้การดำเนินการเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

6. ทุนทรัพย์ ปัจจุบันนี้หากขาดแล้วก็มีอาจดำเนินการอะไรได้เลยไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงจระเข้หรือสัตว์อื่น ๆ แต่หากสามารถควบคุมปัจจัยนี้ได้ โดยใช้ทุกบาททุกสตางค์เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าสูงสุด คิดตรึกตรอง และใช้เหตุผลประกอบกับหลักวิชาการทุกครั้งก่อนใช้เงิน

7. การตลาด มีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากเลี้ยงไปแล้วไม่มีตลาดรับซื้อ หรือราคาตกต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน จะสร้างปัญหาผู้เลี้ยงจระเข้ควรศึกษาหาข้อมูลให้ดีเสียก่อน อีกทั้งต้องรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการค้าจระเข้ ซึ่งรวมถึงระเบียบกฎเกณฑ์ทั้งของประเทศไทยหรือสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศในการอนุรักษ์จระเข้ให้ถ่องแท้อีกด้วย

ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทยปัจจุบันกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดภาคกลาง เช่น นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก ชัยนาท สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อโยธยา อ่างทอง นครปฐม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงแพร่หลายในภาคตะวันออก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในพื้นที่ดังกล่าว มีฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ขนาดใหญ่ซึ่งจะมีการดำเนินการที่ครบวงจร ทำให้มีการเพาะขยายพันธุ์ส่งให้ผู้ประกอบการในจังหวัดใกล้เคียง ฐานข้อมูลของกรมประมง (2549ก) มีผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ของประเทศไทย มากกว่า 600 ราย มีจำนวนจระเข้ที่เพาะเลี้ยงกว่า 350,000 ตัว รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนฟาร์มจระเข้ในประเทศไทย ปี 2549 จำแนกตามภูมิภาค

ภาค	จำนวนจังหวัด	จำนวนฟาร์ม	จำนวนจระเข้ (ตัว)
ภาคกลาง	18	277	143,257
ภาคตะวันออก	6	127	149,090
ภาคเหนือ	8	33	2,272
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11	92	34,505
ภาคใต้	10	110	39,098
รวม	53	639	368,222

ที่มา : กรมประมง (2549ก)

จากจำนวนผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภาคเอกชนให้ความสนใจในอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงจระเข้เป็นจำนวนมาก การเพาะเลี้ยงจระเข้ สร้างมูลค่าให้กับประเทศไทยและอุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมการแปรรูปเนื้อจระเข้ อุตสาหกรรมเครื่องหนัง เป็นต้น โดยทั่วไปคนส่วนใหญ่เข้าใจกันว่า การใช้ประโยชน์จากจระเข้มีเฉพาะหนังเท่านั้น แต่จากการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะที่ทำการในประเทศจีน มีรายงาน ว่า ผลิตภัณฑ์จากจระเข้มีประโยชน์ในทางการแพทย์ด้วยเช่นกัน การใช้ประโยชน์จากจระเข้นั้นสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลายซึ่งสามารถจำแนกการใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. หนัง ราคาซื้อขายหนังจระเข้แตกต่างกันออกไปตามชนิดของหนัง โดยหนังแผ่นต้องมีราคาแพงกว่าหนังแผ่นหลัง เพราะหนังแผ่นท้องนำมาใช้สะดวกกว่าเนื่องจากหนังแผ่นหลังซึ่งต้องตากให้ได้รับความหนาตามกำหนดเสียก่อน ซึ่งก็นับว่ายากอยู่พอสมควร และหนังส่วนหลังมีสีน้ำตาลขามผู้ส่วนท้องไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างเรื่องสีของหนังจระเข้ก็ไม่ได้เป็นการแสดงว่าเป็นหนังที่ด้อยคุณภาพแต่ประการใด

2. เนื้อ สามารถขายได้ในรูปเนื้อสดและเนื้อแห้ง ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวจีน เนื่องจากถือว่ามีความสมบัติในการเป็นยารักษาโรคได้ ตลาดในไทยนั้นนิยมเนื้อสดเพื่อใช้ปรุงอาหาร เช่น ผัด ต้ม ทอด เนื่องจากรสชาติดีมาก คล้ายกับหมูปนไก่ อีกทั้งยังมีไขมันต่ำอีกด้วย ชาวจีนใช้เนื้อจระเข้เป็นส่วนประกอบเข้ากับตัวยาสุนไพรมะเพื่อใช้รักษา

โรคหอบหืด มูลค่าเนื้อจระเข้มีราคาเกือบเท่าหนังจระเข้ ปัจจุบันมีการทำเป็นเนื้อกระป๋องในรูปเนื้อจระเข้ตุ๋น และเนื้อจระเข้รสต่าง ๆ อีกด้วย

3. กระดุกและฟัน ใช้เป็นส่วนผสมของยากวาดคอเด็กอ่อนและยังทำเป็นเครื่องประดับได้อีกด้วย

4. อุ้งมืออุ้งเท้าของจระเข้ เมื่อถลกหนังออกแล้วนำมาทำเป็นพวงกุญแจได้อย่างสวยงาม หรือนำมาทำเป็นที่เกาหลังก็ได้

5. ไข่ม้วน ในต่างประเทศมีการนำไข่ม้วนจระเข้ไปใช้ในหลายรูปแบบ เช่น จีนและสิงคโปร์ นิยมนำไปใช้เป็นน้ำมันทาถูวดสำหรับรอยฟกช้ำ น้ำร้อนลวก ไฟลวก ใช้ทำยารักษาโรคผิวหนัง และแผลสด ที่ออสเตรเลียนำไข่ม้วนจระเข้เข้าไปใช้เป็นส่วนผสมหลักของน้ำมันและครีมบำรุงผิว กันแดด ซึ่งเป็นที่นิยมมาก เป็นต้น

6. เครื่องใน เดิมทีเครื่องในจระเข้มันถูกทอดทิ้ง โดยใช้เป็นอาหารสำหรับการเลี้ยงจระเข้ หมุนเวียนกลับลงไปอีก แต่ปัจจุบันสามารถนำมาขายได้ เนื่องจากมีผู้นำไปใช้เป็นยาแผนโบราณ โดยเฉพาะชาจีน ตลอดจนกระดุกและเลือดจระเข้ก็นิยมนำไปทำยาเช่นเดียวกัน

7. ลูกจระเข้ตัวเล็ก ๆ ที่ตาย นำมาสตัฟฟายเป็นเครื่องประดับบ้านที่มีราคาสูงเป็นที่นิยม

เห็นได้ว่าส่วนต่างๆของร่างกายจระเข้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ทั้งสิ้น มีมูลค่าที่น่าพอใจแก่การลงทุน ดังนั้นธุรกิจการเลี้ยงจระเข้เพื่อเป็นสัตว์เศรษฐกิจ จึงมีการตื่นตัวและขยายวงกว้างขวางขึ้นกว่าแต่เดิมมากโดยมูลค่าการส่งออกในปี 2549 ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน มีมูลค่าสูงกว่า 300 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2545 พบว่ามูลค่าเพิ่มขึ้นกว่า 5 เท่า รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 มูลค่าการส่งออกจระเข้และผลิตภัณฑ์จากจระเข้ของไทย (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	จระเข้มีชีวิต	หนัง จระเข้	เนื้อ จระเข้	ผลิตภัณฑ์ จระเข้อื่นๆ	มูลค่ารวม
2545	11.46	19.19	14.08	17.23	61.96
2546	41.69	41.17	10.00	33.17	126.03
2547	101.46	133.20	8.50	9.85	253.02
2548	36.92	143.90	17.21	12.62	210.65
2549 (ม.ค.-ก.ย.)	65.03	209.31	78.70	21.31	374.35
รวม	256.57	546.77	128.50	94.18	1,026.01

ที่มา : กรมประมง (2549ก)

จากมูลค่าการส่งออกที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทำให้เอกชนเข้ามาให้ความสนใจอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงจระเข้ นอกจากการเพิ่มจำนวนผู้เลี้ยงรายย่อยแล้ว ผู้ประกอบการที่เข้ามาดำเนินการในลักษณะของฟาร์มครบวงจรขนาดใหญ่ก็เพิ่มมากขึ้น ฟาร์มดังกล่าวต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง โดยมีเป้าหมายทั้งเพาะพันธุ์ ฟาร์มจระเข้ขุน และโรงงานแปรรูป อีกทั้งส่วนใหญ่ยังเปิดดำเนินการเป็นสวนสัตว์ด้วย ฟาร์มเหล่านี้ต้องได้รับการรับรองจากสำนักงานอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพืชป่าและสัตว์ป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ประเทศไทย (ไซเตส) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์จระเข้ที่ผลิตได้สามารถส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้ จากปี พ.ศ. 2535 มีฟาร์มที่ผ่านการรับรองจากไซเตสจำนวน 6 ฟาร์ม ในปัจจุบันฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทยที่ผ่านการรับรองจาก ไซเตส มีจำนวนทั้งสิ้น 22 ฟาร์ม ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทยที่ผ่านการรับรองจากไซเตส

ลำดับที่	ชื่อฟาร์ม	จังหวัด
1	บริษัทฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ จำกัด	สมุทรปราการ
2	บริษัทฟาร์มจระเข้สามพราน จำกัด	นครปฐม
3	ฟาร์มจระเข้วัดสิงห์	ชัยนาท
4	บริษัทศรีราชาฟาร์ม (เอเชีย) จำกัด	ชลบุรี
5	ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์ชลบุรี	ชลบุรี
6	บริษัทฟาร์มจระเข้พทยา จำกัด	ชลบุรี
7	ประสิทธิ์ฟาร์ม	สระบุรี
8	กัมปนาทฟาร์ม	สมุทรสาคร
9	เจ อาร์ ฟาร์ม	ราชบุรี
10	ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์อุทัยราช	อุทัยธานี
11	ฟาร์มจระเข้วบิน	สมุทรปราการ
12	บริษัทจระเข้ทองการเกษตร (ประเทศไทย) จำกัด	นครปฐม
13	บริษัทศรีราชาไทเกอร์ชู จำกัด	ชลบุรี
14	ฟาร์มจระเข้อัมพร	สระบุรี
15	ฟาร์มจระเข้อุทัยธานี	อุทัยธานี
16	ฟาร์มจระเข้ บี เอ	ชลบุรี
17	บริษัทศรีราชาโมต้า จำกัด	ชลบุรี
18	ฟาร์มจระเข้สีคิ้ว	นครราชสีมา
19	ศรีอยุธยาฟาร์มจระเข้	อยุธยา
20	ฟาร์มจระเข้นครหลวง	ชลบุรี
21	ฟาร์มจระเข้ชัยสุนัน	สระบุรี
22	ฟาร์มจระเข้นครสวรรค์	นครสวรรค์

ที่มา : กรมประมง (2549ข)

แนวคิดการจัดการสัตว์ป่า

ความสำคัญของทรัพยากรสัตว์ป่า

นิวัติ (2542) กล่าวว่า สัตว์ป่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าประโยชน์ต่อมนุษย์มาตั้งแต่ มนุษย์ยังอาศัยอยู่ในธรรมชาติ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งพอจะสรุปคุณประโยชน์ของสัตว์ป่าได้ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ปัจจุบันยังมีการนิยมนำเนื้อสัตว์ป่าเป็นอาหาร รวมทั้งใช้ ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของสัตว์ป่า ซึ่งมีราคาแพง ดังนั้นถือว่าอาชีพ การค้าสัตว์ป่าสามารถ สร้างรายได้ให้กับผู้ค้าได้อย่างงดงาม
2. ประโยชน์ด้านวิชาการ การค้นคว้าทดลองในด้านวิทยาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ สังคมมีอยู่หลายสาขาที่จำเป็นต้องอาศัยสัตว์ป่ามาเป็นสัตว์ทดลอง
3. ประโยชน์ด้านการรักษาความงามและคุณค่าทางด้านจิตใจ สัตว์ป่าทำให้เกิดความ สวยงาม และช่วยมนุษย์ในการผ่อนคลายความเครียดได้เป็นอย่างดี
4. ประโยชน์ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ

ความหมายของการจัดการสัตว์ป่า

อุทิศ (2537) กล่าวว่า การจัดการสัตว์ป่าเป็นการนำเอาศิลปะ และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ร่วมกันในการจัดการความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างประชากรสัตว์ป่า ถิ่นที่อยู่อาศัย และความ ต้องการของมนุษย์ การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าต้องใช้วิธีการและเทคนิคหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับ เวลา สถานที่ ชนิดสัตว์ สถานการณ์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ระดับของการจัดการในเชิงอนุรักษ์ อาจมีตั้งแต่สงวนไปจนถึงการจัดการเพื่อผลิตอย่างสูงสุดและยั่งยืน การจัดการสัตว์ป่ามัก เกี่ยวข้องอยู่กับ 2 เรื่องหลัก คือ

1. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจำนวนสัตว์ในประชากรเป้าหมาย ให้เป็นไปตามความต้องการ มักเกี่ยวข้องกับการเพิ่มหรือลดอัตราการเกิด การตายในประชากร

2. การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะปัจจัยเพื่อการดำรงชีพเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมชนิดพันธุ์ การกระจาย และความหนาแน่นของประชากร

แม้สัตว์ป่าจะเป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างขึ้นมาทดแทนได้แต่หากขาดการจัดการที่ดีสัตว์ป่าบางชนิดอาจสูญพันธุ์ได้ และจะไม่สามารถสร้างพันธุ์สัตว์ป่าชนิดนั้นขึ้นมาได้อีก สอดคล้องกับ นิวัติ (2542) ที่กล่าวว่าจัดการสัตว์ป่าเป็นการใช้หลักวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสัตว์ป่าในพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อให้สัตว์ป่าในท้องถิ่นสามารถอำนวยการประโยชน์ให้แก่มนุษย์ในด้านต่างๆ และเป็นไปอย่างยั่งยืนและยาวนานที่สุด

นริศ (2543) ได้สรุปความหมายของการจัดการสัตว์ป่าไว้ว่า การจัดการสัตว์ป่าเป็นงานที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจและดำเนินการในการคุ้มครองสัตว์ป่า สงวนพื้นที่อาศัย จัดการที่อยู่อาศัย การจัดการประชากรสัตว์ป่าและส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาและใช้ประโยชน์ต่อทรัพยากรสัตว์ป่าในทางที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ถิ่นที่อยู่อาศัย และสัตว์ป่าคงอยู่ รวมทั้งควบคุมให้มีขนาดจำนวนประชากรสัตว์ป่าเป้าหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่มนุษย์ต้องการ และอำนวยการใช้ประโยชน์ทั้งโดยตรงและทางอ้อมต่อสังคมมนุษย์อย่างยั่งยืน

เป้าหมายการจัดการสัตว์ป่า

เป้าหมายการจัดการสัตว์ป่ามีความแตกต่างกันไปตามต้องการของสังคมท้องถิ่น แผนนโยบายระดับประเทศ ซึ่งอาจมีบางด้านที่เหมือนและแตกต่างกันบ้าง ที่สำคัญคือจะต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านวิชาการและแขนงต่างๆ โดยเฉพาะนิเวศวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าเป้าหมาย และสิ่งแวดล้อมของสัตว์ป่าซึ่งจะนำมาเป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการสัตว์ป่า ซึ่งสามารถจำแนกเป้าหมายการจัดการสัตว์ป่าได้ดังนี้ (นริศ, 2543)

1. การจัดการเพื่อสงวนพันธุ์ และคุ้มครองสัตว์ป่า
2. การจัดการเพื่อฟื้นฟูประชากรสัตว์ป่าชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์
3. การจัดการเพื่อสงวนและคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยสัตว์ป่า
4. การส่งสัตว์ป่าบางชนิดที่สูญหายกลับคืนสู่ธรรมชาติ
5. การเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์เพื่อผลทางเศรษฐกิจ
6. การจัดการเพื่อสนองการใช้ประโยชน์ของสังคมท้องถิ่น
7. การจัดการเพื่อการนันทนาการ และการล่าเพื่อเกมกีฬา
8. การจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบสัตว์ป่าต่อทรัพย์สิน สุขภาพและชีวิตมนุษย์

หลักการและแนวทางการจัดการสัตว์ป่าที่สามารถเพาะขยายพันธุ์ได้

ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 มีสาระสำคัญครอบคลุมการจัดการสัตว์ป่าทั้งในธรรมชาติควบคู่กับการสนับสนุนให้มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าบางชนิดนอกถิ่นกำเนิดทั้งยังมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ การค้าและส่งออกสัตว์ป่า และการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสัตว์ป่าที่สามารถเพาะเลี้ยงได้อย่างยั่งยืน ทำให้กรมป่าไม้ (ม.ป.ป.) มีนโยบายด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าชนิดต่างๆ ที่หายากใกล้สูญพันธุ์ให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์สัตว์ป่าที่หายากและใกล้สูญพันธุ์

2. จัดตั้งศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อคัดเลือกพันธุ์สัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศในแต่ละท้องที่ โดยทำการเพาะเลี้ยงให้มีปริมาณมากแล้วทดลองปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ

3. การดำเนินการค้นคว้า ศึกษาวิจัยหาข้อมูล ด้านการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า ทั้งสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ป่าที่ค่าทางเศรษฐกิจ

4. ส่งเสริมสนับสนุน การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าของภาคเอกชนและประชาชนผู้สนใจให้มีประสิทธิภาพถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และข้อตกลงระหว่างประเทศ

5. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ ความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า

นโยบายที่เกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่า

กฎระเบียบที่ใช้ในการอนุรักษ์ คุ่มครองทรัพยากรสัตว์ป่าในประเทศไทยมีอยู่ด้วยกันหลายฉบับ และมีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กฎหมายหลักที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสัตว์ป่า และการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2546 และอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของพืชป่าและสัตว์ป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าในปัจจุบัน โดยปรับปรุงมาจาก พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 โดยได้เพิ่มเติมในส่วนของการควบคุมและป้องกันการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสัตว์ป่า และงานวิจัย มีเนื้อหาโดยสรุป ดังนี้

สัตว์ป่า หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง หรือแมง ซึ่งโดยธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่ของสัตว์ป่า เหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตาม กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะดังกล่าว

ซากของสัตว์ป่า หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้ว หรือเนื้อ ของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้ง ย่าง รม ตากแห้ง หมัก หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย ไม่ว่าจะ ซ้ำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์นั้น และหมายความรวมถึง เขา หนัง กระดูก ฟัน งาม ขนายนอ เกสัด เล็บ กระดอง เปลือก หรือส่วนต่างๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตอยู่หรือตายแล้ว

เพาะพันธุ์ หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงไว้ด้วยการขยายพันธุ์สัตว์ป่า และ หมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม หรือย้ายฝากตัวอ่อนด้วย

ค้า หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อ ประโยชน์ทางการค้า และหมายความรวมถึง มีหรือแสดงไว้เพื่อขายด้วย

นำเข้า หมายความว่า นำหรือส่งเข้าในราชอาณาจักร

ส่งออก หมายความว่า นำหรือส่งออกราชอาณาจักร

นำผ่าน หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร

ด่านตรวจสัตว์ป่า หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่า

การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่ เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า คุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 โดยได้รับอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี หรือ เป็นการ

เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในการครอบครอง เพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์สาธารณะของตน

ห้ามมิให้ผู้ใดมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าสงวน หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีและต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าสงวน หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าวหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า ภายใต้งบบังคับ มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวจะกระทำได้ เว้นแต่เป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 (1) หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี การขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การนำเข้า ส่งออก หรือการนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า และซากของสัตว์ป่า ต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี

การขอใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การนำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าของผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 20 ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

บทบัญญัติมาตรา 16 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 21 และมาตรา 23 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาและวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสาธารณะ ซึ่งกระทำโดยทางราชการ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ในกรณีที่การกระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 การเรียกเก็บและการชำระค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ผู้ใดนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำ ด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเคลื่อนที่เพื่อการค้า ให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่าน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตเป็นหนังสือแล้ว จึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

กฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2546

ตามประกาศกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ได้ยกเลิกกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2537) และกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2540) และได้กำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ดังนี้

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม จำนวน 8 ชนิด

สัตว์ป่าจำพวกนก จำนวน 42 ชนิด

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 6 ชนิด ในจำนวนนี้ประกอบด้วย จระเข้น้ำเค็ม (*Crocodylus porosus*) จระเข้น้ำจืด (*Crocodylus siamensis*)

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 1 ชนิด

สัตว์ป่าจำพวกปลา จำนวน 2 ชนิด

อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของพืชป่าและสัตว์ป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์

อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของพืชป่าและสัตว์ป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna: CITES) อนุสัญญานี้บางครั้งเรียกว่าอนุสัญญาอชิงตัน เริ่มมีผลบังคับใช้ เมื่อ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 โดยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในวันที่ 21 มกราคม 2526 นับเป็นสมาชิกลำดับที่ 80 ของอนุสัญญาฉบับนี้สาระสำคัญของอนุสัญญาสามารถกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

อนุสัญญาฯ ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประเทศภาคีประเทศที่ 10 ให้สัตยาบัน นั่นคือตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 โดยที่ประชาคมโลกมีความเห็นร่วมกันว่า ความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการปกป้องคุ้มครองชนิดพันธุ์บางชนิดจากการใช้ประโยชน์เพื่อการค้าระหว่างประเทศมากเกินไป อนุสัญญาฉบับนี้ได้กำหนดกรอบปฏิบัติระหว่างประเทศในการทำการค้าชนิดพันธุ์พืชป่าและสัตว์ป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ โดยกำหนดให้ประเทศภาคีที่เป็นผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้ามีความรับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา

ระบบการควบคุมตามอนุสัญญาการค้าสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ ถูกควบคุมโดยระบบใบอนุญาต ซึ่งได้แก่ใบอนุญาตส่งออก ใบอนุญาตนำเข้า ใบอนุญาตผ่าน และใบอนุญาตส่งกลับออกไป

ในส่วนของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้มีการควบคุมการค้าระหว่างประเทศได้มีการกำหนดหลักการไว้เป็นบัญชีหมายเลข 1 2 และ 3 ของอนุสัญญาดังนี้

1. ชนิดพันธุ์แนบท้ายบัญชีหมายเลข 1 เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าที่ห้ามนำเข้าและส่งออกเพื่อการค้าโดยเด็ดขาด ยกเว้นเพื่อการศึกษาวิจัยเพื่อการเพาะพันธุ์ การยืม การบริจาค การแลกเปลี่ยนที่มีใช้เพื่อการค้าระหว่างนักวิทยาศาสตร์หรือสถาบันทางวิทยาศาสตร์ การได้มาก่อนอนุสัญญา หรือเป็นชนิดพันธุ์ที่ได้จากการเพาะพันธุ์จากผู้ประกอบการที่ได้รับรองแล้ว เช่น ช้าง เสือโคร่ง แรด วาฬหัวทุย พะยูน จระเข้ กัลปพฤกษ์หายากบางชนิด เป็นต้น

2. ชนิดพันธุ์แนบท้ายบัญชีหมายเลข 2 เป็นชนิดที่สามารถนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านได้แต่ต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือลดจำนวนของชนิดพันธุ์นั้นอย่างรวดเร็ว ต้องมีใบอนุญาตกำกับ เช่น นกแก้วโม่ง กลุ่มนกแก้วมาคอว์ ลิงวอก ลิงลม ค่างแว่นถิ่นใต้ จูฬา จูเหลิ้ม เป็นต้น

3. ชนิดพันธุ์แนบท้ายบัญชีหมายเลข 3 เป็นชนิดที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศหนึ่ง แล้วขอความร่วมมือประเทศภาคี ด้วยกันให้ช่วยดูแล การส่งออกต้องได้รับอนุญาต หรือมีหนังสือรับรองเพื่อการนำเข้า ส่งออกจากประเทศอื่นกำหนดว่าไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความอยู่รอดตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ เช่น ไก่จุก นกกระทาดงอกสีน้ำตาล เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับความคิดเห็น ที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อ้างอิงมาจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติหรือเจตคติ ซึ่งทั้งความคิดเห็นและทัศนคตินั้นเป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่อาจมีข้อแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ ความคิดเห็นหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ (สุชา, 2524) สอดคล้องกับอุทัย (2519) ที่กล่าวว่า ทัศนคติ คือความคิดเห็นที่ลึกซึ้งและติดตัวเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นต่างๆ ไปไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำ

ทุกคน ขณะที่ปรียาพร (2532) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นสิ่งที่จะแสดงสภาพความรู้สึก ส่วนความคิดเห็น เป็นสิ่งที่อธิบายเหตุผล นอกจากนี้ยังมีแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น ดังสรุปได้ดังนี้

Best (1977) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความเชื่อ และความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูด

Webster (1964) สรุปว่า ความคิดเห็น คือ ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอนหรือ ความรู้อันแท้จริง แต่อยู่ที่จิตใจ ความคิด ความเห็นของแต่ละบุคคลที่คิดว่าจะเป็นอย่างจริงหรือตรง ตามที่คิดไว้

Kolesnik (1970) กล่าวถึงความคิดเห็นว่าเป็นการแปลความหมาย หรือการลงความเห็นที่ เกิดจากความจริง ซึ่งแต่ละบุคคลเห็นว่าถูกต้องแต่คนอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้

สุโท (2525) ให้ความหมายเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเช่นกัน โดยกล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจาก ประสบการณ์เรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะ ชอบ ไม่ ชอบ หรือเฉย ๆ ซึ่งข้อสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับ Foster (1952) ที่กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจาก ประสบการณ์ ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ หรือเรื่องราวต่างๆ มีผลทำให้บุคคลที่มี ประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันออกไป

โดยสรุปแล้ว ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะ ชอบ ไม่ชอบ หรือไม่มีความเห็น โดยความรู้สึกดังกล่าว เป็นผลมาจาก ประสบการณ์ ภูมิหลัง และพื้นความรู้ของแต่ละบุคคล

ปัจจัยและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

จากความหมายของความคิดเห็นข้างต้น พอจะสรุปมูลเหตุปัจจัยและองค์ประกอบให้เกิด ความคิดเห็นได้ดังนี้

Remmer *et.al.* (1965) ได้แบ่งความคิดเห็นเป็น 2 ประเภท

1. ความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งเป็นความคิดเห็นเชิงบวกสุดและลบสุด เป็นความคิดเห็นที่สามารถทราบทิศทางได้ ความคิดเห็นประเภทนี้รุนแรง เปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ เป็นความคิดเห็นที่ขึ้นอยู่กับ เหตุผล ความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น เช่น การยอมรับ ไม่ยอมรับ ชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เป็นต้น

Oskamp (1997) ได้แสดงปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ความผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัสซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ดีต่อบุคคลภายนอก

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง กระทำด้วยตนเอง หรือได้พบเห็นทำให้บุคคลมีความฝังใจและเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน

3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองเป็นผู้ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มากจึงมีผลต่อพฤติกรรม และความคิดเห็นของเด็ก

4. ทักษะและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อ กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียนหรือหน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนกันหรือต่างกัน ย่อมต้องมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

5. สื่อมวลชนหรือสื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

จำเรียง (2536) กล่าวถึงอิทธิพลของความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการดังนี้

1. ภูมิหลังทางสังคม กลุ่มคนที่มีภูมิหลังต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่เราคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกัน หรืออ้างอิงได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย
3. กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกรับรู้มีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะเห็นคล้อยตามด้วยหรือไม่ก็ตาม ในทางตรงกันข้าม ในการกระทำเดียวกัน แต่ไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกก็จะเป็นกลุ่มเฉื่อยชา

การวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง วิธีที่ใช้กันโดยทั่วไปคือ การตอบแบบสอบถาม ซึ่ง Best (1977) ได้เสนอว่าวิธีที่ง่ายที่สุดในการจะบอกถึงความคิดเห็น คือ แสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อมูล ซึ่งจะทำให้เห็นแนวโน้มความคิดเห็นว่าจะออกมาลักษณะใด

พรเพ็ญ (2531) รวบรวมไว้ในเอกสารประกอบการบรรยายของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องการวัดทัศนคติและความคิดเห็น กล่าวถึง การสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้กันแพร่หลายมีอยู่ 4 วิธี ได้แก่

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นและทัศนคติไปในทางเดียวกันเสมือนว่าเป็น scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal- Appearing Intervals)

2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำแบบเปรียบเทียบซึ่งกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น

3. วิธีจำแนกแบบ S-D Scale (Semantic Differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็นโดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้าม (bipolar – adjective) เช่น ดี- เลว ขยัน- ขี้เกียจ เป็นต้น

4. วิธีของลิเคิร์ท (Likert's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชื่นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชื่นชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบและให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +2 +1 0 -1 -2 ตามลำดับ

การสร้างมาตรวัดความคิดเห็น ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายนิยมสร้างตามแนวของ Likert's Scale Method ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็น ปฏิฐาน หรือปฏิเสศ (วิเชียร , 2530)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ได้รวบรวมผลงานวิจัยของผู้ที่ทำการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การวิเคราะห์พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ โดยได้จำแนกผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

ระดับการศึกษา

เชนิสา (2528) ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่มีต่อพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 ได้แก่ ระดับการศึกษา

ชำนาญ (2544) ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าจุฬาภรณ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อผลต่อทัศนคติที่มีต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า

ธนิต (2547) ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อกฎกระทรวงว่าด้วยการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

ประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้

สมเกียรติ (2546) พบว่า ประสบการณ์การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบเลี้ยงกวางรูชาที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์

ธนิต (2547) ศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่า ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อกฎกระทรวงว่าด้วยการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้

เชนิตา (2528) ศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่มีต่อพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503

ธนิต (2547) วิเคราะห์พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 กรณีศึกษา การเพาะพันธุ์สัตว์ป่าพบว่า วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อกฎกระทรวงว่าด้วยการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร

ชำนาญ (2544) ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าจุฬาภรณ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การรับรู้ข่าวสารมีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า

สมเกียรติ (2546) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงกวางรูซา ต่อนโยบายการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์ พบว่า ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงกวางรูซาที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์

การจัดการภายในฟาร์ม

สมเกียรติ (2546) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงกวางรูซา ต่อนโยบายการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์ พบว่า ขนาดของฟาร์มไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงกวางรูซาที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์

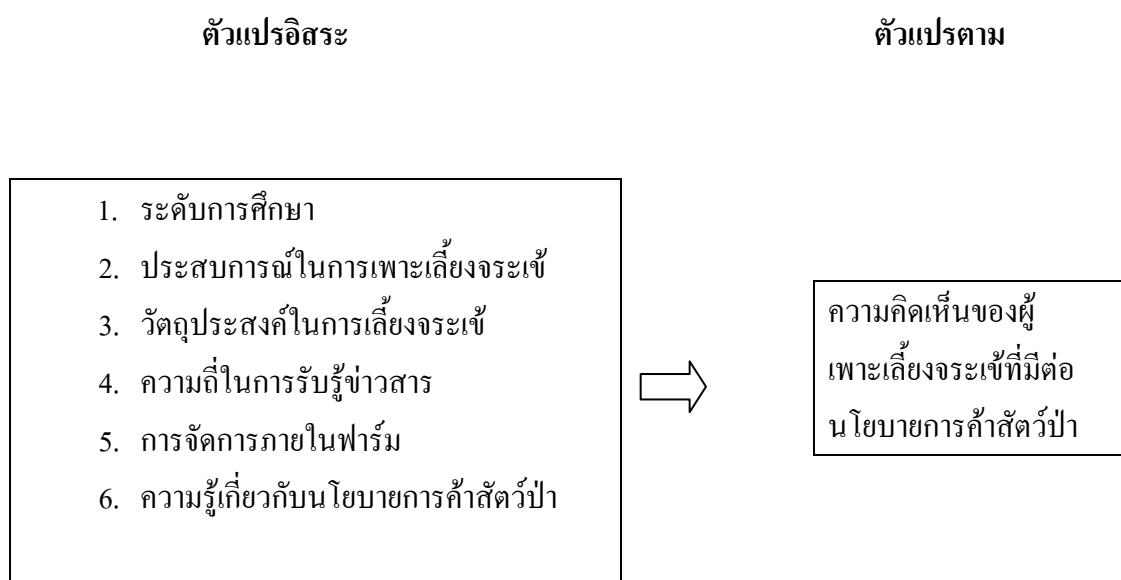
ระดับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ดุสิต (2547) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีต่อชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พบว่า ปัจจัยที่ผลต่อความคิดเห็นของผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีต่อชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า

สมเกียรติ (2546) ศึกษา พบว่า ความเข้าใจในนโยบายการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบเลี้ยงกวางรูชาที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้มีกรอบแนวคิดดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ตามภาพที่ 1 การศึกษานี้มีสมมติฐาน เพื่อนำไปอธิบายความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ ดังนี้

1. ระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน
2. ประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน
3. วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

4. ความถี่การรับรู้ข่าวสารวิชาการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

5. การจัดการภายในฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

6. ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าการเพาะเลี้ยงจระเข้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

อุปกรณ์ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เครื่องเขียน
2. กล้องถ่ายรูป
3. คอมพิวเตอร์
4. โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป
5. แบบสอบถาม

วิธีการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย วารสาร บทความ วิชาการ ข้อมูลจากระบบเครือข่าย เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีจัดการสัตว์ป่าคุ้มครองในประเทศไทย การเพาะเลี้ยงจระเข้ จำนวนผู้เพาะเลี้ยง รูปแบบการเพาะเลี้ยงในปัจจุบัน ตลอดจนค้นคว้าจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมประมง กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
2. การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ แล้วนำมาวิเคราะห์แปลความหมายให้ทราบถึงความคิดเห็นของ

ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ระหว่างวันที่ 1-20 กรกฎาคม 2550 และได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 186 ราย

การสร้างแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาจากตำรา เอกสารวิชาการ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ซึ่งแบบสอบถามจะประกอบด้วยลักษณะคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามวัดความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงจระเข้ เป็นคำถามปลายปิด 2 ตัวเลือก คือ ถูกและผิด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า มีทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาจะได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) โดยการนำแบบสอบถามไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหา (content validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้หรือไม่ และหลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงดำเนินการต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่ไม่ได้มีรายชื่อ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยจำนวน 30 ชุด โดยใช้วิธีการทดสอบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach reliability coefficient alpha)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

แอลฟา = ค่าความเชื่อมั่น

K = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมจากนั้นทำการทดสอบหาความ

จากนั้นทดสอบความเชื่อเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ทำการประเมินผล หาความเชื่อมั่นของ Scale ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า และความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.6086

ความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.7246

จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากกว่า 60 เปอร์เซนต์ นั่นคือแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (ศิริชัย, 2548) สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมประมง ข้อมูลจากปี 2549 ซึ่งมีทั้งสิ้น 639 ราย

การคำนวณเพื่อหากลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยเมื่อทราบจำนวนประชากร และต้องการ สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.20 ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม, 2538)

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2}{z^2} + \frac{P(1-P)}{N}}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่าง

P = สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม ในที่นี้คือ ร้อยละ 20

z = ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % ค่า z มีค่าเท่ากับ 1.96

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5%

N = จำนวนประชากร

แทนค่าลงในสูตร

$$n = \frac{0.20(1-0.20)}{\frac{(0.05)^2}{(1.96)^2} + \frac{0.20(1-0.20)}{639}}$$

$$n = 177.58$$

นั่นคือ ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้มีการสุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 177 ราย ซึ่งจะถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้เป็นตัวแทนกลุ่มประชากรได้

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยการสุ่มรายชื่อผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จากฐานข้อมูลผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ของกรมประมง ปี 2549 โดยมีเป้าหมายว่าต้องสุ่มตัวอย่างจากประชากรไม่น้อยกว่า 177 ราย

สำหรับการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยนั้น แบบสอบถามที่ส่งไปทางไปรษณีย์ โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างจะส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยประมาณร้อยละ 30-50 เท่านั้น (วิเชียร, 2530) ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างเพื่อส่งแบบสอบถามจำนวน 350 ราย ซึ่งเมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้วมีผู้ตอบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 186 ราย ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่จะใช้ศึกษา จึงถือว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นตัวแทนประชากรที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งข้อมูลออกเป็นตอน ๆ เพื่อแยกแ่การวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

ตอนที่ 2 การวัดความรู้เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่า จะมีการตั้งคำถามวัดความรู้ โดยในแต่ละข้อจะมีการกำหนดคำตอบที่ถูกต้องไว้ล่วงหน้าแล้ว และมีการให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก	ให้	1	คะแนน
--------	-----	---	-------

ตอบผิด	ให้	0	คะแนน
--------	-----	---	-------

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ได้แบ่งระดับความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง 3 ระดับ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{20 - 0}{3} \\ &= 6.66\end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.0-0.66 แสดงว่ามีระดับความรู้ต่ำ หมายถึง ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่าไม่มากนัก
2. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 6.67 – 13.33 แสดงว่ามีระดับความรู้ปานกลาง หมายถึง ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ค่อนข้างมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่าพอสมควร
3. คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 13.34 แสดงว่าระดับความรู้มาก หมายถึง ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่าเป็นอย่างดี

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่า เป็นคำถามวัดระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบ Likert's Scale เป็นมาตรวัด โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

<u>ความคิดเห็น</u>	<u>ระดับคะแนน</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่มีความเห็น	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว ทำการแบ่งระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่า ของผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงจระเข้เป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{3} \\
 &= 1.33
 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแบ่งความหมายของระดับการให้คะแนนได้ดังนี้

1. ระดับคะแนน 1.00 – 2.33 แสดงว่า ความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับต่ำ หมายถึง ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. ระดับคะแนน 2.34 – 3.66 แสดงว่า ความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับปานกลาง หมายถึง ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

3. ระดับคะแนน 3.67 – 5.00 แสดงว่า ความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับสูง หมายถึง ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่งกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากนั้นนำมาลงรหัสและประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแจกแจงในรูปสถิติอย่างง่าย เช่น การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ของข้อมูลเป็นต้น โดยแจกแจงในรูปของตารางร้อยละประกอบการบรรยาย

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชากร 2 กลุ่ม และ F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชากรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ผลและวิจารณ์

ผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า จากการวิเคราะห์ผลการศึกษานำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

ตอนที่ 2 ความรู้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

ข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ ได้มาจากแบบสอบถามที่ผู้ประกอบการตอบกลับมายังผู้วิจัย จำนวน 186 ชุด ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมและนำมาประมวลผลประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้ วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ การจัดการภายในฟาร์ม ความถี่ในการรับข่าวสาร แหล่งรับซื้อจระเข้

เพศ

ผู้ดำเนินการฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 87.1 หรือจำนวน 162 ราย จากกลุ่มตัวอย่าง 186 ราย ในขณะที่เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 12.9 รายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามเพศ

n=186

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	162	87.1
หญิง	24	12.9
รวม	186	100.0

อายุ

กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่ทำการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 29.6 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี รองลงมาคือกลุ่มช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.3 สำหรับช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.3 โดยอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 47 ปี กลุ่มตัวอย่างที่อายุมากที่สุดคือ 76 ปี และอายุน้อยที่สุดคือ 28 ปี รายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามช่วงอายุ

n=186

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่าง 25-35 ปี	34	18.3
ระหว่าง 36-45 ปี	55	29.6
ระหว่าง 46-55 ปี	49	26.3
มากกว่า 55 ปี	48	25.8
รวม	186	100.0

การศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมาคือกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.6 สำหรับผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.1 รายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามระดับการศึกษา

n=186

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	40	21.5
มัธยมศึกษา	59	31.7
ปริญญาตรี	57	30.6
สูงกว่าปริญญาตรี	30	16.1
รวม	186	100.0

ประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้

ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้ค่อนข้างน้อย คือ มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคือกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.4 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.3 รายละเอียดตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามประสบการณ์การเลี้ยง

n=186

ประสบการณ์ในการเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 ปี	116	62.4
ระหว่าง 6-10 ปี	36	19.4
ระหว่าง 11-15 ปี	8	4.3
ระหว่าง 16-20 ปี	11	5.9
มากกว่า 20 ปี	15	8.1
รวม	186	100.0

วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้

กลุ่มตัวอย่างที่เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่ เป็นฟาร์มเลี้ยงจระเข้ขุนเมื่อได้ขนาดที่ตลาดต้องการจะขายกลับคืนฟาร์มขนาดใหญ่ หรือจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมาเป็นฟาร์มจระเข้เพาะพันธุ์และเลี้ยงเป็นจระเข้ขุนในฟาร์มเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 11.8 ในขณะที่ฟาร์มจระเข้แบบผสมผสานคือเป็นทั้งฟาร์มเพาะพันธุ์ ฟาร์มจระเข้ขุน และเปิดเป็นสวนสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 5.9 รายละเอียดตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามวัตถุประสงค์การเลี้ยง

n=186

วัตถุประสงค์ในการเลี้ยง	จำนวน	ร้อยละ
ฟาร์มจระเข้ขุน	170	83.3
ฟาร์มเพาะพันธุ์ + ฟาร์มจระเข้ขุน	22	11.8
ฟาร์มจระเข้แบบผสมผสาน	11	5.9
รวม	186	100.0

การจัดการภายในฟาร์ม

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่ร้อยละ 83.8 ไม่มี นักวิชาการ สัตวแพทย์ หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม ในขณะที่ฟาร์มที่มีนักวิชาการสัตวแพทย์ หรือ สัตวบาลประจำฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 17.2 รายละเอียดตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามการจัดการในฟาร์ม

n=186

การจัดการในฟาร์ม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีนักวิชาการ สัตวแพทย์ หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม	156	83.8
มีนักวิชาการ สัตวแพทย์ หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม	30	17.2
รวม	186	100.0

ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในรอบปีที่ผ่านมาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้พบว่า ร้อยละ 57.0 ไม่เคยรับรู้ข่าวสารจากสื่อใดๆในรอบปีที่ผ่านมา และร้อยละ 32.8 ได้รับข่าวสารบ้าง 3-4 ครั้ง/ปี โดยมีเพียงร้อยละ 10.2 ได้รับข่าวสาร 6-8 ครั้ง/ปี โดยข่าวสารที่ได้รับมาจากสื่อโทรทัศน์ วารสารสัตว์น้ำ และเจ้าหน้าที่กรมประมง รายละเอียดตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามความถี่ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

n=186		
ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	106	57.0
3-4 ครั้ง/ปี	61	32.8
6-8 ครั้ง/ปี	19	10.2
รวม	186	100.0

แหล่งรับซื้อจระเข้

จากผลการศึกษาข้างต้นที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่เป็นฟาร์มจระเข้ขุน ดังนั้น ฟาร์มจระเข้ที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่ร้อยละ 67.3 จะขายจระเข้ส่งกลับให้ฟาร์มขนาดใหญ่ซึ่งตนซื้อลูกพันธุ์มาเลี้ยง รองลงมาร้อยละ 14.5 จะขายให้พ่อค้าคนกลางหรือโรงงานเครื่องหนัง และร้อยละ 9.7 ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ รายละเอียดตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จำแนกตามแหล่งรับซื้อจระเข้

n=186

แหล่งรับซื้อจระเข้	จำนวน	ร้อยละ
แปรรูปเองจำหน่ายในประเทศ	8	4.3
ขายกลับให้ฟาร์มขนาดใหญ่	125	67.3
ขายให้พ่อค้าคนกลาง/โรงงานเครื่องหนัง	27	14.5
ส่งออกต่างประเทศ	18	9.7
อื่นๆ	8	4.3
รวม	186	100.0

ตอนที่ 2 ความรู้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ความรู้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าและด้านการค้าทั้งตัวสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าตลอดการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่ พบว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีระดับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับปานกลางทั้งในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าและด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่ และโดยรวมแล้วผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้ในนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับปานกลาง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าพอสมควร แสดงให้เห็นว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ยังต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ถูกต้อง เมื่อพิจารณาคำถามความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านต่างๆ เป็นรายชื่อ ดังนี้

ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า

มีคำถามจำนวน 4 ข้อ ที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ได้แก่ สัตว์ป่าตาม พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 หมายถึงซาก และผลิตภัณฑ์ของ สัตว์ป่านั้นด้วย การเพาะเลี้ยงจระเข้ไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้จระเข้ในธรรมชาติสูญพันธุ์ การขออนุญาตเพาะเลี้ยงจระเข้ สามารถขอได้ที่สำนักงานประมงจังหวัด และสัตว์ป่าที่สามารถเพาะขยายพันธุ์ได้ไม่สามารถทำการค้าได้ทุกชนิด

ในขณะที่คำถามที่ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ามีความรู้ในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้า ต้องได้รับอนุญาตจากกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชหรือกรมประมง จะเข้าเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ประเภทสัตว์น้ำชนิดเดียวที่สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าได้ สัตว์ป่าที่เพาะเลี้ยง ขยายพันธุ์เพื่อการค้าต้องจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ทุกตัวการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์หน้าท้องเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ หรือกรมประมง และผู้ดำเนินการฟาร์มเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องจัดให้มีสัตวแพทย์ สัตวบาล หรือนักวิชาการสัตว์น้ำ เพื่อควบคุมดูแลสัตว์ป่า

โดยมีจำนวน 1 ข้อ ที่ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ามีความรู้น้อย คือ สัตว์ป่าสงวนของประเทศไทย มี 12 ชนิดที่ห้ามทำการค้าเด็ดขาด

ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่

พบว่าคำถามจำนวน 5 ข้อ ที่ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ามีความรู้เป็นอย่างดี ได้แก่ สัตว์ป่าในบัญชีหมายเลข 1 ของอนุสัญญาไซเตส ไม่สามารถทำการค้าได้ ไม่สามารถขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าที่ด่านตรวจสัตว์ป่า ผู้ขออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า ต้องดำเนินการขนย้ายสัตว์ป่าภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุญาต ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์มีอายุ 2 ปี และการค้าจะระหว่างประเทศต้องผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอนุสัญญาไซเตส ประเทศไทยก่อน

ในขณะที่คำถามที่ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ามีความรู้ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และอนุสัญญาไซเตส เป็นนโยบายหลักในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าในประเทศไทย ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ มีค่าธรรมเนียมฉบับละ 1,000 บาท ไม่สามารถใช้ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์แทนใบอนุญาตให้ค้าซาก/ผลิตภัณฑ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่มาจากเพาะพันธุ์ต้องมีใบรับรองสุขภาพสัตว์ป่า

โดยมีจำนวน 1 ข้อ ที่ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ามีความรู้ความเข้าใจน้อย คืออนุสัญญาไซเตสใช้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าทุกชนิดที่ทำการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งที่ถูกต้องคือ อนุสัญญาไซเตสใช้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศเฉพาะชนิดพันธุ์ที่ขึ้นบัญชีไซเตสเท่านั้น รายละเอียดตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ระดับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

n = 186

คำถามเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความรู้
ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า					
1. สัตว์ป่าตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 หมายถึงถึงซาก และผลิตภัณฑ์ของสัตว์ป่านั้นด้วย	153 (82.3)	33 (17.7)	0.82	0.38	มาก
2. สัตว์ป่าสงวนของประเทศไทย มี 12 ชนิดที่ห้ามทำการค้าเด็ดขาด	125 (67.2)	61 (32.8)	0.33	0.47	น้อย
3. การเพาะเลี้ยงจระเข้เป็นสาเหตุให้จระเข้ในธรรมชาติสูญพันธุ์	28 (15.1)	158 (84.9)	0.85	0.35	มาก
4. การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้า ต้องได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้	89 (47.8)	97 (52.2)	0.52	0.50	ปานกลาง
5. การขออนุญาตเพาะเลี้ยงจระเข้ สามารถขอได้ที่สำนักงานประมงจังหวัด	161 (86.6)	25 (13.4)	0.87	0.34	มาก
6. สัตว์ป่าที่สามารถเพาะขยายพันธุ์ได้สามารถทำการค้าได้ทุกชนิด	55 (29.6)	131 (70.4)	0.70	0.45	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

n = 186					
คำถามเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความรู้
ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า (ต่อ)					
7. จระเข้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ประเภทสัตว์น้ำชนิดเดียวที่สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าได้	90 (48.4)	96 (51.6)	0.48	0.50	ปานกลาง
8. สัตว์ป่าที่เพาะเลี้ยง ขยายพันธุ์เพื่อการค้าต้องจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ทุกตัว	119 (64.0)	67 (36.0)	0.64	0.48	ปานกลาง
9. การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ หรือกรมประมง เท่านั้น	103 (55.4)	83 (44.6)	0.45	0.49	ปานกลาง
10. ผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องจัดให้มีสัตวแพทย์ สัตวบาล หรือนักวิชาการ สัตว์น้ำ เพื่อควบคุมดูแลสัตว์ป่า	92 (49.5)	94 (50.5)	0.49	0.50	ปานกลาง
ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่					
11. อนุสัญญาไซเตส (CITES) ใช้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าทุกชนิดที่ทำการค้าระหว่างประเทศ	133 (71.5)	53 (28.5)	0.28	0.45	น้อย
12. สัตว์ป่าในบัญชีหมายเลข 1 ของอนุสัญญาไซเตส (CITES) ไม่สามารถทำการค้าได้	137 (73.7)	49 (26.3)	0.74	0.44	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

n = 186

คำถามเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความรู้
ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่ (ต่อ)					
13. พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และอนุสัญญาไซเตส เป็นนโยบายหลักในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าในประเทศไทย	114 (61.3)	72 (38.7)	0.61	0.48	ปานกลาง
14. สามารถขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า ได้ที่ด่านตรวจสัตว์ป่า	60 (32.2)	126 (67.7)	0.68	0.46	มาก
15. ผู้ขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า ต้องดำเนินการขนย้ายสัตว์ป่าภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุญาต	146 (78.5)	40 (21.5)	0.78	0.41	มาก
16. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ มีค่าธรรมเนียมฉบับละ 1,000 บาท	87 (46.8)	99 (53.2)	0.47	0.50	ปานกลาง
17. สามารถใช้ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์แทนใบอนุญาตให้ค้าซาก/ผลิตภัณฑ์สัตว์ป่า ได้	81 (43.)	105 (56.5)	0.56	0.49	ปานกลาง
18. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์มีอายุ 2 ปี	61 (32.8)	125 (67.2)	0.67	0.47	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

n = 186					
คำถามเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความรู้
ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่ (ต่อ)					
19. การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่มาจากการเพาะพันธุ์ต้องมีใบรับรองสุขภาพสัตว์ป่า	100 (53.8)	86 (46.2)	0.54	0.50	ปานกลาง
20. การค้าจะเข้มข้นระหว่างประเทศต้องผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอนุสัญญาไซเตส ประเทศไทยก่อน	163 (87.6)	23 (12.4)	0.88	0.33	มาก
รวมระดับความรู้ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า			0.61	0.011	ปานกลาง
รวมระดับความรู้ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและการนำสัตว์ป่าเคลื่อนที่			0.62	0.015	ปานกลาง
รวม			0.61	0.15	ปานกลาง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการค้าสัตว์ป่า ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบ Likert's Scale เป็นมาตรวัด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยได้ตั้งคำถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าและด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบัน

พบว่า ระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นว่าโดยภาพรวมนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบันมีความเหมาะสม

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีระดับความคิดเห็นในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.72 นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.61 และในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า พบว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นระดับสูง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.87 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วแสดงเป็นรายละเอียดตามข้อคำถามดังนี้

ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการค้าต้องจัดให้มีสัตวแพทย์ สัตวบาล หรือนักวิชาการสัตว์น้ำ เพื่อควบคุมดูแลสัตว์ป่าเท่ากับ 3.50 ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

2. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องยื่นโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าประกอบคำขออนุญาตเท่ากับ 3.82

ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจะเข้เห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องระบุชนิด จำนวน ประเภทสัตว์ป่า เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง วิธีการและระยะเวลา ดำเนินการตลอดจนแผนผังของสถานที่เพาะพันธุ์เท่ากับ 3.83 ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความเห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

4. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องดำเนินการตามโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่เสนอไว้ภายใน 1 ปีเท่ากับ 3.54 ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

5. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องสามารถแสดงแหล่งที่มาของสัตว์ป่าคุ้มครองที่นำมาเพาะพันธุ์เท่ากับ 4.18 ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจะเข้เห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

6. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์เท่ากับ 3.45 ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า

7. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะเลี้ยงต้องจัดให้สัตว์ป่าอยู่ในที่ซึ่งเหมาะสมมิให้ก่อความเดือดร้อน รำคาญแก่ผู้อื่นเท่ากับ 4.54 ผู้เพาะเลี้ยงจะเข้มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจะเข้เห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

8. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์เท่ากับ 4.09 ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นมีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นว่่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

9. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ยื่นคำขอที่สำนักงานประมงจังหวัดในกรณีที่เป็นสัตว์น้ำเท่ากับ 4.38 ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นมีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นว่่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

10. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องจัดทำบัญชีรับและจำหน่ายสัตว์ป่าในแต่ละครั้ง เก็บไว้ไม่น้อยกว่า 2 ปีเท่ากับ 3.63 ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นมีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็น ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

11. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงเท่ากับ 3.27 ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นมีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็น ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

12. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ มีอายุ 1 ปีเท่ากับ 2.89 ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นมีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็น ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

13. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ 1,000 บาทเท่ากับ 2.77 ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็นมีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะเห็น ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

14. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า มีอายุ 5 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุญาตเท่ากับ 3.61 ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่ ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

15. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่าผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า ต้องยื่นบัญชีแสดงชนิดและจำนวนสัตว์ป่าที่มีอยู่แก่เจ้าหน้าที่ปีละ 2 ครั้งเท่ากับ 3.36 ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่ ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว

ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

16. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่า การเพิ่มชนิดสัตว์ป่าที่เป็นที่ต้องการของตลาดให้สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าได้เท่ากับ 4.18 ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่เห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

17. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่า การให้เอกชนสามารถเสนอชนิดสัตว์ป่าที่ควรเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าเท่ากับ 4.10 ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่เห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมแล้ว

18. ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำถามที่ว่า นโยบายการควบคุมการค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์มีความเหมาะสมดีแล้วเท่ากับ 3.35 ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่มีความคิดเห็นต่อนโยบายดังกล่าวในระดับปานกลาง นั่นคือ ผู้เพาะเลี้ยงจะซึ่ ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าดังกล่าว รายละเอียดแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการสัตว์ป่า

n = 186

นโยบายการค้าสัตว์ป่า	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า								
1. ผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการค้าต้องจัดให้มีสัตวแพทย์ สัตวบาล หรือนักวิชาการสัตว์น้ำ เพื่อควบคุมดูแลสัตว์ป่า	31 (16.7)	85 (45.7)	21 (12.9)	38 (20.4)	8 (4.3)	3.50	1.12	สูง
2. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องยื่นโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าประกอบคำขออนุญาต	35 (18.8)	106 (57.0)	25 (13.4)	16 (8.6)	4 (2.2)	3.82	0.91	สูง
3. โครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องระบุชนิด จำนวน ประเภทสัตว์ป่า เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง วิธีการและระยะเวลาดำเนินการตลอดจนแผนผังของสถานที่เพาะพันธุ์	42 (22.6)	95 (51.1)	29 (15.6)	16 (8.6)	4 (2.2)	3.83	0.94	สูง
4. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องดำเนินการตามโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่เสนอไว้ภายใน 1 ปี	27 (14.5)	85 (45.7)	43 (23.1)	23 (12.4)	8 (4.3)	3.54	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

n = 186

นโยบายการค้าสัตว์ป่า	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)							
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า								
5.ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องสามารถ แสดงแหล่งที่มาของสัตว์ป่าคุ้มครองที่นำมาเพาะพันธุ์	52 (28.0)	123 (66.1)	7 (3.8)	-	4 (2.2)	4.18	0.69	สูง
6.ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องจัดทำ เครื่องหมายประจำตัวสัตว์	25 (13.4)	98 (52.7)	14 (7.5)	33 (17.7)	16 (8.6)	3.45	1.18	ปานกลาง
ด้านการค้าสัตว์ป่า-ซากสัตว์ป่า								
7. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะเลี้ยงต้องจัดให้ สัตว์ป่าอยู่ในที่ซึ่งเหมาะสมมิให้ก่อความเดือดร้อน รำคาญแก่ผู้อื่น	101 (54.3)	85 (45.7)	-	-	-	4.54	0.49	สูง
8. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์	65 (34.9)	88 (47.3)	17 (9.1)	16 (8.6)	-	4.09	0.88	สูง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

n = 186

นโยบายการค้ำสัตว์ป่า	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
ด้านการค้ำสัตว์ป่า-ซากสัตว์ป่า								
9. ผู้ขออนุญาตค้ำสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ขึ้นคำขอที่สำนักงานประมงจังหวัดในกรณีที่เป็นสัตว์น้ำ	79 (42.5)	99 (53.2)	8 (4.3)	-	-	4.38	0.56	สูง
10. ผู้ขออนุญาตค้ำสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องจัดทำบัญชีรับและจำหน่ายสัตว์ป่าในแต่ละครั้ง เก็บไว้ไม่น้อยกว่า 2 ปี	22 (11.8)	101 (54.3)	39 (21.0)	20 (10.8)	4 (2.2)	3.63	0.90	ปานกลาง
11. ผู้ขออนุญาตค้ำสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	15 (8.1)	69 (37.1)	60 (32.3)	35 (18.8)	7 (3.8)	3.27	0.98	ปานกลาง
12. ใบอนุญาตให้ค้ำสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ มีอายุ 1 ปี	11 (5.9)	47 (25.3)	48 (25.8)	70 (37.8)	10 (5.4)	2.89	1.03	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

n =186

นโยบายการค้าสัตว์ป่า	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
ด้านการค้าสัตว์ป่า-ซากสัตว์ป่า								
13. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ 1,000 บาท	22 (11.8)	30 (16.1)	45 (24.2)	62 (33.3)	27 (14.5)	2.77	1.22	ปานกลาง
14. ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า มีอายุ 5 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุญาต	32 (17.2)	93 (50.0)	26 (14.0)	27 (14.5)	8 (4.3)	3.61	1.06	ปานกลาง
15. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า ต้องยื่นบัญชีแสดงชนิดและจำนวนสัตว์ป่าที่มีอยู่แก่เจ้าหน้าที่ปีละ 2 ครั้ง	16 (8.6)	86 (46.2)	35 (18.8)	45 (24.2)	4 (2.2)	3.36	1.00	ปานกลาง
ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบัน								
16. การเพิ่มชนิดสัตว์ป่าที่เป็นที่ต้องการของตลาดให้สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าได้	70 (37.6)	90 (48.4)	16 (8.6)	10 (5.4)	-	4.18	0.80	สูง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

n = 186

นโยบายการค้าสัตว์ป่า	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบัน								
17. การให้เอกชนสามารถเสนอชนิดสัตว์ป่าที่ควรเพาะเลี้ยงเพื่อการค้า	58 (31.2)	100 (53.8)	19 (10.2)	6 (3.2)	3 (1.6)	4.10	0.82	สูง
18. นโยบายการควบคุมการค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์มีความเหมาะสมดีแล้ว	16 (8.6)	95 (51.1)	34 (18.3)	21 (11.3)	20 (10.8)	3.35	1.13	ปานกลาง
รวมด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า						3.72	0.97	สูง
รวมด้านการค้าสัตว์ป่า-ซากสัตว์ป่า						3.61	0.90	ปานกลาง
รวมด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า						3.87	0.91	สูง
ความคิดเห็นโดยรวม						3.69	0.93	สูง

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเพาะเลี้ยงจระเข้ วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ การจัดการภายในฟาร์ม การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า กับตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า โดยใช้สถิติที่ใช้ในการทดสอบได้แก่ t-test ในการทดสอบความสัมพันธ์ที่มีต่อตัวแปร 2 กลุ่ม และ F-test ในการทดสอบความสัมพันธ์ที่มีต่อตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 กลุ่ม ขึ้นไป โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า F เท่ากับ 4.946 และ มีค่า p เท่ากับ 0.003 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 14

เมื่อทำการศึกษาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่จบการศึกษาในระดับต่างกันแบบจับคู่ พบว่า ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี แต่ไม่แตกต่างจากผู้เพาะเลี้ยงที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ในขณะที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่จบการศึกษาในระดับมัศึกษามีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างจากผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า จำแนกตามระดับการศึกษา

n = 186

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	df	p
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	40	3.84	0.63	4.946	182	0.003*
มัธยมศึกษา	59	3.60	0.30			
ปริญญาตรี	57	3.61	0.26			
สูงกว่าปริญญาตรี	30	3.82	0.29			

หมายเหตุ * มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

สมมติฐานที่ 2 ประสิทธิภาพในการเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงจระเข้ต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า t เท่ากับ -0.136 และ มีค่า p เท่ากับ 0.892 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงจระเข้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าไม่ต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า จำแนกตามประสิทธิภาพในการเพาะเลี้ยงจระเข้

n = 186

ประสิทธิภาพในการ เลี้ยงจระเข้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	p
1-5 ปี	116	3.69	0.36	- 0.136	184	0.892
มากกว่า 5 ปี	70	3.70	0.45			

สมมติฐานที่ 3 วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า t เท่ากับ -0.59 และ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.71 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าไม่ต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้

n = 186

วัตถุประสงค์ในการเลี้ยง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	df	p
ฟาร์มจระเข้ขุน	146	3.86	0.41	-0.59	184	0.71
อื่นๆ	40	3.72	0.32			

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้ข่าวสารของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีการรับรู้ข่าวสารวิชาการต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า t เท่ากับ -4.34 และ มีค่า p เท่ากับ 0.00 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีการรับรู้ข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้ำสัตว์ป่า จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้ำสัตว์ป่า

n = 186

การรับรู้ข่าวสาร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	p
ไม่เคยได้รับข่าวสาร	106	3.58	0.31	-4.34	184	0.000*
ได้รับข่าวสารวิชาการ	80	3.83	0.45			

หมายเหตุ * มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

สมมติฐานที่ 5 การจัดการภายในฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้ำสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้ำสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีการจัดการภายในฟาร์มต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า t เท่ากับ -0.037 และ มีค่า p เท่ากับ 0.91 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีการจัดการภายในฟาร์มต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้ำสัตว์ป่าต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้ำสัตว์ป่า จำแนกตามการจัดการภายในฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้

n = 186

การจัดการในฟาร์ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	p
มีนักวิชาการ สัตวแพทย์ สัตว์บาล ประจำฟาร์ม	30	3.69	0.37	-0.037	184	0.91
ไม่มีนักวิชาการ สัตวแพทย์ สัตว์บาล ประจำฟาร์ม	156	3.69	0.40			

สมมติฐานที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าการเพาะเลี้ยงจระเข้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า F เท่ากับ 0.082 และ มีค่า p เท่ากับ 0.92 นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

n = 186						
ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	df	p
ความรู้ น้อย	7	3.63	0.17	0.082	183	0.922
ความรู้ ปานกลาง	116	3.69	0.43			
ความรู้มาก	63	3.69	0.34			

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารวิชาการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้ วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ การจัดการภายในฟาร์ม และระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 สรุปการทดสอบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	F	t	p
ระดับการศึกษา	4.946		0.003*
ประสบการณ์การเลี้ยงจระเข้		-0.136	0.892
วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้		-0.590	0.556
การจัดการภายในฟาร์ม		-0.037	0.970
การรับรู้ข่าวสารวิชาการ		-4.341	0.000*
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	0.082		0.922

หมายเหตุ * มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

วิจารณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

เพศ

จากผลการศึกษาพบว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องมาจากการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าโดยเฉพาะจระเข้นั้นมีความเสี่ยงพอสมควร เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้วจระเข้เป็นสัตว์ดุร้าย ผู้ที่จะดำเนินการฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้จึงต้องมีความรู้ในการดูแลจระเข้ มีร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง ผู้เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่จึงมักเป็นเพศชาย ในขณะที่ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิง อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีฟาร์มขนาดเล็กจำนวนมากที่เลี้ยงจระเข้ไว้ภายในครอบครัว โดยมีผู้หญิงเป็นผู้ดูแลด้านเอกสารต่างๆ ทั้งที่จากฐานข้อมูลผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ของกรมประมง มีผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงจระเข้ที่เป็นเพศหญิงจำนวนน้อยมาก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการเก็บข้อมูลฟาร์มด้วยตนเอง ควบคู่กับการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องมีแหล่งทุนที่มากพอสมควร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

อายุ

กลุ่มช่วงอายุของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้นั้นมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก แสดงให้เห็นว่าการเพาะเลี้ยงจระเข้สามารถดำเนินการได้ทุกช่วงอายุ เนื่องจากจระเข้เป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย มีการดูแลรักษาน้อย ไม่ค่อยมีโรค ผู้เพาะเลี้ยงไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์หรือความชำนาญมากนัก อีกทั้งแนวโน้มจะเห็นว่าในช่วงอายุมากขึ้นจะมีผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มากขึ้นแสดงให้เห็นว่าฟาร์มเลี้ยงจระเข้ที่มีขนาดเล็กมักให้ผู้สูงอายุที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นผู้ดูแล ในขณะที่กลุ่มที่เข้าสู่อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงจระเข้รายใหม่ จะเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเอกชนนั้นให้ความสนใจในการเพาะเลี้ยงจระเข้อย่างต่อเนื่อง

การศึกษา

ระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ มีการกระจายในทุกระดับการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเพาะเลี้ยงจระเข้นั้นสามารถเรียนรู้และเริ่มดำเนินการได้แม้ว่าจะไม่มีพื้นฐานด้านการศึกษาที่

เกี่ยวข้องกับการดูแลสัตว์ป่าหรือมีการศึกษาในระดับสูง ซึ่งการที่มีจำนวนผู้เพาะเลี้ยงจะเข้าที่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาเป็นจำนวนมาก อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามนั้นไม่ใช่เจ้าของฟาร์ม แต่เป็นผู้ดูแลฟาร์ม ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้ออกไปทำงาน ในขณะที่การที่มีการกระจายของระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน ยังแสดงให้เห็นว่าการทำฟาร์มเพาะเลี้ยงจะเข้าเป็นอุตสาหกรรมที่มีผู้ให้ความสนใจประกอบกิจการอย่างหลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับสูงเท่านั้น

ประสบการณ์ในการเลี้ยง

จากฐานข้อมูลผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ของกรมประมง แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยเฉพาะในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา นั่นคือมีผู้ประกอบการฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่ต้องเลิกกิจการไปจำนวนหนึ่งโดยเฉพาะฟาร์มขนาดเล็ก เนื่องจากขาดเงินทุนหมุนเวียนในขณะที่เดียวกันก็จะมีผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงจระเข้อย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงน้อยกว่า 5 ปี ในขณะที่กลุ่มที่ประสบความสำเร็จและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ก็จะสามารถขยายขนาดฟาร์มด้วยเช่นกันซึ่งฟาร์มลักษณะดังกล่าวนี้มีจำนวนน้อยรายส่วนใหญ่ฟาร์มที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงมากจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่มีการเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทยหรือเป็นฟาร์มที่มีการลงทุนสูงและมีการดำเนินการที่ครบวงจรภายในฟาร์มตนเอง

วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยง

ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่จะดำเนินการในลักษณะฟาร์มจระเข้ขุน เนื่องจากเป็นรูปแบบฟาร์มที่มีต้นทุนในการเริ่มดำเนินการต่ำกว่ารูปแบบฟาร์มจระเข้ในลักษณะอื่นๆ ทำให้ผู้ประกอบการที่เริ่มดำเนินการฟาร์มจระเข้จึงมักเริ่มจากฟาร์มจระเข้ขุน นอกจากนี้การเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะฟาร์มลูก นั่นคือฟาร์มขนาดเล็กจะรับลูกจระเข้จากฟาร์มแม่หรือฟาร์มเพาะพันธุ์ขนาดใหญ่มาเลี้ยงให้ได้ตามขนาดที่ตลาดต้องการ โดยมีการทำสัญญาว่าเมื่อเลี้ยงได้ขนาดที่ต้องการก็จะขายคืนให้กับฟาร์มที่ซื้อลูกจระเข้มา ซึ่งบางครั้งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจะเกิดปัญหากับผู้เพาะเลี้ยงรายย่อยหรือฟาร์มขนาดเล็ก เนื่องจากไม่มีอำนาจในการต่อรอง จึงมักเสียเปรียบฟาร์มขนาดใหญ่ เนื่องจากฟาร์มขนาดใหญ่เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์

ทุกด้านทั้งด้านราคา ขนาดรับซื้อ ระยะเวลาในการจับซึ่งไม่แน่นอน บางครั้งไม่มารับซื้อคืน ทำให้ผู้เพาะเลี้ยงประสบปัญหาขาดทุนจนต้องเลิกดำเนินการในที่สุด

การจัดการภายในฟาร์ม

ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่ไม่มีนักวิชาการ สัตวแพทย์หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม ทั้งที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 กำหนดให้ผู้ดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าต้องจัดให้มีนักวิชาการ สัตวแพทย์หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงจระเข้ไม่ต้องการเพิ่มค่าใช้จ่ายในด้านดังกล่าว และฟาร์มจระเข้ส่วนใหญ่ก็เป็นฟาร์มขนาดเล็ก ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จึงไม่ให้ความสำคัญกับการที่ต้องจัดให้มีนักวิชาการ สัตวแพทย์หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม ซึ่งเรื่องดังกล่าวถือว่ามีความสำคัญมากที่ทางราชการต้องหาวิธีเพื่อให้ภาคเอกชนเห็นความสำคัญกับการปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งนอกจากจะเป็นการทำตามกฎหมายแล้วการที่มียกวิชาการ สัตวแพทย์หรือสัตวบาลคอยให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลจระเข้จะทำให้ผู้ประกอบการเลี้ยงจระเข้ได้คุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาดและเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่จระเข้ที่เลี้ยงด้วย เนื่องจากการรับซื้อจระเข้ขึ้นจะดูที่คุณภาพของหนังจระเข้เป็นหลัก ดังนั้นภาครัฐจึงควรหาแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวต่อไป

ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

การที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านนโยบายการค้าสัตว์ป่านั้น อาจเป็นเพราะข้อมูลข่าวสารนั้นมีค่อนข้างน้อยและไม่ครอบคลุมไปยังผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้เพาะเลี้ยงรายย่อย อีกทั้งการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการกับผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ขึ้นมีน้อย ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการที่เข้ามาติดต่อประสานงานกับภาครัฐจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่หรือฟาร์มที่ต้องส่งออกจระเข้เนื่องจากต้องผ่านระเบียบขั้นตอนที่ทางราชการกำหนดจึงได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายต่างๆที่ทางราชการกำหนดอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ฟาร์มขนาดเล็กส่วนใหญ่จะดำเนินติดต่อผ่านฟาร์มขนาดใหญ่ทำให้อาจไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าโดยตรง ในขณะที่สื่อต่างๆนั้นก็มีการนำเสนอเกี่ยวกับกฎระเบียบค่อนข้างน้อย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ตลาดรับซื้อจระเข้

เนื่องจากรูปแบบการดำเนินการของฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่เป็นฟาร์มจระเข้ขุน ดังนั้นเมื่อจระเข้ที่เลี้ยงได้ขนาดที่ตลาดต้องการ ผู้เลี้ยงจะขายจระเข้กลับให้ฟาร์มขนาดใหญ่ที่ตนเองซื้อลูกพันธุ์มา ทั้งนี้จะเป็นการทำสัญญาระหว่างฟาร์มขนาดใหญ่ที่ขายลูกพันธุ์และฟาร์มจระเข้ขุน ในการตกลงกันอยู่ก่อนแล้วว่าจะต้องขายจระเข้ที่เลี้ยงกลับให้แก่ฟาร์มที่ซื้อลูกพันธุ์มาเลี้ยง ในขณะที่การส่งออกต่างประเทศนั้นเป็นไปได้ยากเนื่องจากจระเข้อยู่ในบัญชี 1 ของอนุสัญญาไซเตส การจะส่งออกต่างประเทศจะต้องได้รับการตรวจสอบว่าเป็นจระเข้ที่มาจากฟาร์มพันธุ์และมาจากฟาร์มที่ผ่านการรับรองจากไซเตส ซึ่งในประเทศไทยมีฟาร์มที่ผ่านการรับรองแล้ว 22 ฟาร์มเท่านั้น ฟาร์มที่เหลือจึงสามารถทำการค้าได้ภายในประเทศเท่านั้น

ตอนที่ 2 ความรู้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้ในนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ยังต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ถูกต้อง จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าได้แก่ คำถามที่ว่าสัตว์ป่าสงวนของไทยมี 12 ชนิด ที่ห้ามทำการค้าเด็ดขาดมีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 38.2 ทั้งนี้การที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้ในระดับน้อยเกี่ยวกับชนิดสัตว์ป่าสงวนที่ไม่อนุญาตให้เพาะเลี้ยงนั้นอาจเป็นเพราะผู้เพาะเลี้ยงจระเข้นั้นจะสนใจเฉพาะชนิดสัตว์ป่าที่ตนเองเลี้ยงนั่นคือจระเข้จึงไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับชนิดสัตว์ป่าชนิดอื่น ซึ่งเป็นเรื่องไม่ถูกต้องนัก เนื่องจากผู้เพาะเลี้ยงสัตว์ป่าควรมีความรู้ว่าสัตว์ป่าชนิดใดที่กฎหมายอนุญาตให้สามารถทำการเพาะเลี้ยงได้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและกระทำผิดกฎหมายโดยเฉพาะสัตว์ป่าสงวนซึ่งห้ามทำการเพาะเลี้ยงและห้ามทำการค้าเด็ดขาด

ในขณะที่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า ในด้านการค้าสัตว์ป่า ชากสัตว์ป่า พบว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ยังมีความสับสนในคำถามที่ว่าอนุสัญญาไซเตส ใช้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศทุกชนิด มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 28.5 ซึ่งที่ถูกต้องนั้นอนุสัญญาไซเตส ใช้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศเฉพาะชนิดพันธุ์ที่ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีไซเตสเท่านั้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่ไม่ใช่ผู้ส่งออกจึงไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า

ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าอยู่ในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นว่านโยบายการค้าสัตว์ป่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้ยังมีนโยบายในบางข้อที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ได้แก่ การที่ผู้ขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ต้องดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าภายใน 1 ปีหลังจากที่ได้รับอนุญาต และการที่ผู้ขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ต้องจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่า

ในส่วนการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าภายใน 1 ปีหลังจากที่ได้รับอนุญาตนั้น อาจเป็นเพราะในบางกรณีผู้ขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าอาจประสบปัญหาไม่สามารถทำการเพาะพันธุ์ตามแผนที่วางไว้ ผู้วิจัยเห็นว่าหากผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าไม่สามารถดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามที่ขออนุญาตไว้ภายใน 1 ปี ให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ทำเรื่องแจ้งขอยืดระยะเวลาโดยให้เหตุผลความจำเป็นที่เป็นเหตุที่สมควร และควรแจ้งความคืบหน้าให้เจ้าหน้าที่ทราบอย่างต่อเนื่อง

สำหรับในกรณีการต้องจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่านั้น น่าจะมีสามารถมาจากการที่ผู้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องเพิ่มต้นทุนในการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่า จึงทำให้ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงจระเข้ที่ปัจจุบันมีการนำไมโครชิฟฝังลงในตัวจระเข้เพื่อทำประวัติจระเข้แต่ละตัว ซึ่งต้องใช้ค่าใช้จ่ายพอสมควร ทั้งที่ความเป็นแล้วการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่านั้นมีความจำเป็น และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งในด้านการตรวจสอบประวัติสัตว์ป่าเพื่อทราบแหล่งที่มา และเพื่อให้ง่ายในการตรวจสอบสำหรับการการค้า ดังนั้นการแก้ไขปัญหานี้จึงควรมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนารูปแบบการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ เพื่อให้เกิดความสะดวก ง่ายในการตรวจสอบ และประหยัดค่าใช้จ่าย อันจะเป็นการส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าอีกวิธีการหนึ่ง

ด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า

ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าอยู่ในระดับปานกลาง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นว่านโยบายการค้าสัตว์ป่าค่อนข้างมีความเหมาะสม ทั้งนี้ยังมีนโยบายในบางข้อที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเกี่ยวกับเรื่องค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตต่างๆ อายุของใบอนุญาต และการจัดทำบัญชีการซื้อ ขายสัตว์ป่า

ในส่วนของค่าธรรมเนียมนั้น เนื่องจากผู้เพาะเลี้ยงนั้นย่อมต้องการที่จะลดต้นทุนเป็นเรื่องปกติ แต่เนื่องการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือการค้าสัตว์ป่านั้นได้กำหนดว่าผู้เพาะเลี้ยงสัตว์ป่า หรือค้าสัตว์ป่าต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงอยู่แล้ว เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในการที่ไม่สามารถดูแลสัตว์ป่าที่ตนเลี้ยง อันจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าอัตราค่าธรรมเนียมที่มีความเหมาะสมแล้ว จึงควรมีการสร้าง ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการเพาะพันธุ์ หรือค้าสัตว์ป่า เกี่ยวกับนโยบายดังกล่าว

ในส่วนของอายุของใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าซึ่งมีอายุเพียง 1 ปี นั้น ถือว่ามีระยะเวลาสั้นเมื่อเทียบกับรอบการเลี้ยงจระเข้ที่ต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี แต่ในขณะเดียวกันกฎหมายก็ต้องการควบคุม และทราบความเคลื่อนไหวของการค้าสัตว์ป่าในแต่ละปี เพื่อป้องกันการฉวยโอกาสใช้ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าในทางผิดกฎหมาย ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะยังคงอายุใบอนุญาตไว้ที่ 1 ปี แต่เพิ่มช่องทางในการต่อใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการค้าสัตว์ป่า เช่น ทางอินเทอร์เน็ต การรวมกลุ่มผู้ประกอบการ หรือการที่ภาครัฐเข้าไปอำนวยความสะดวกในการต่อใบอนุญาต เป็นต้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและเพื่อให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามระเบียบให้ถูกต้อง

สำหรับการทำบัญชีสัตว์ป่าที่ต้องการเก็บข้อมูลไม่น้อยกว่า 2 ปีและต้องทำบัญชีการซื้อขายไว้เช่นกัน การที่ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ไม่เห็นด้วยน่าจะมาจากการที่ผู้ประกอบการไม่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดทำบัญชีฟาร์ม ภาครัฐจึงควรเข้าไปส่งเสริมและนำการทำบัญชีฟาร์มให้แก่ผู้ประกอบการ

ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงนโยบายการค้าสัตว์ป่าในระดับสูง นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นด้วยกับการปรับปรุงนโยบายการค้าสัตว์ป่าซึ่ง ได้แก่ ควรมีการเพิ่มจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่ตลาดมีความต้องการให้สามารถเพาะพันธุ์เพื่อการค้าได้ และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงนโยบายการค้าสัตว์ป่า เช่นการเสนอชนิดพันธุ์ที่ควรมีการสนับสนุนให้สามารถเพาะพันธุ์เพื่อการค้าได้ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการอยู่ในธุรกิจการค้าสัตว์ป่า น่าจะสามารถเห็นแนวโน้มตลาดค้าสัตว์ป่าได้ดีกว่าการกำหนดนโยบายจากภาครัฐเพียงด้านเดียว

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เชนิสตา (2528) ซึ่งทำการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงสัตว์ปามีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อ พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 แต่ขัดแย้งจากผลการศึกษาของธนิต (2547) ที่กล่าวว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อกฎกระทรวงว่าด้วยการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

ทั้งนี้การที่ระดับการศึกษาของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าแตกต่างกันนั้น เนื่องมาจากการที่ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าน่าจะมี ความสนใจในกฎระเบียบ และนโยบายที่ทางภาครัฐกำหนดมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า เนื่องจากการศึกษาเรื่องกฎหมายนั้นต้องอาศัยเวลาและความสนใจในการทำความเข้าใจมากรพอสมควร

สมมติฐานที่ 2 ประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

พบว่าประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของธนิต (2547) ที่ศึกษาพบว่าประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อกฎกระทรวงว่าด้วยการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ในขณะที่ขัดแย้งกับการศึกษาของสมเกียรติ (2546) ที่กล่าวว่าประสบการณ์การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบเลี้ยงกวางรูชาที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเชิงพาณิชย์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีประสบการณ์ไม่แตกต่างกันมาก นั่นคือส่วนใหญ่แล้วไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงน้อยกว่า 5 ปีเช่นกัน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับการศึกษาของธนิต (2547) แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของเชนิสา (2528) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่ว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จะมีวัตถุประสงค์ใด กฎระเบียบที่ใช้กัน ไม่มีความต่างกัน ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จึงไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้ข่าวสารของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ข่าวสารของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาของชำนาญ (2544) แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของสมเกียรติ (2546) เนื่องจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า ทำให้ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความรู้ ความเข้าใจในนโยบายการค้าสัตว์ป่า

มากขึ้น จึงทำให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีการรับรู้ข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

สมมติฐานที่ 5 การจัดการภายในฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า การจัดการภายในฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ (2546) ทั้งนี้เนื่องจาก ฟาร์มส่วนใหญ่ไม่มีนักวิชาการเหมือนกัน ในขณะที่ฟาร์มที่มีนักวิชาการประจำฟาร์ม ก็ไม่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงจระเข้เนื่องจาก นักวิชาการ สัตวแพทย์หรือสัตวบาลจะทำหน้าที่เพียงดูแลเรื่องการเพาะพันธุ์ จึงทำให้ระดับความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าการเพาะเลี้ยงจระเข้ของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า แตกต่างกัน

การศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงจระเข้ของผู้เพาะเลี้ยงที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขัดแย้งกับการศึกษาของดุสิต (2544) และสมเกียรติ (2546) แต่สอดคล้องกับการศึกษาของชำนาญ (2547) ทั้งนี้เนื่องจากแม้ว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้จะมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าแตกต่างกันก็ตาม ในทางปฏิบัติผู้เพาะเลี้ยงมักเลือกปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เอื้อประโยชน์ต่อการเพาะเลี้ยงมากกว่าและมักไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบในส่วนที่ขัดแย้งกับแนวทางปฏิบัติได้จริง โดยจะเห็นว่าแม้ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ มีความเข้าใจในนโยบายที่ต่างกันก็ตาม แต่ความเห็นก็ไม่ต่างกัน ในส่วนนี้ควรต้องนำมาสังเคราะห์ในส่วนที่เป็นประโยชน์ และส่วนที่อาจขัดแย้งกับประโยชน์ที่ผู้เพาะเลี้ยงจะได้รับให้สอดคล้องกันระหว่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งใช้เป็นกรอบหลักในการควบคุม กับแนวทางที่ปฏิบัติได้จริงเพื่อประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นดังกล่าว ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้

กลุ่มตัวอย่างผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 87.1 มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.6 อายุเฉลี่ย 47 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 31.7 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.4 วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ ร้อยละ 83.3 เลี้ยงเป็นจระเข้ขุน การจัดการภายในฟาร์มพบว่า ร้อยละ 83.8 ไม่มีนักวิชาการ สัตวแพทย์หรือสัตวบาลประจำฟาร์ม ร้อยละ 57.0 ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า และตลาดรับซื้อจระเข้ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.3 ขายกลับให้ฟาร์มขนาดใหญ่

2. ระดับความคิดของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อ นโยบายการค้าสัตว์ป่า

ผลศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า พบว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นว่าโดยภาพรวมนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบันมีความเหมาะสม

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีระดับความคิดเห็นในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.72 นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่ด้านการค้าสัตว์ป่า หากสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นในระดับ

ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.61 นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ค่อนข้างเห็นด้วยกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบันและในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า พบว่าผู้เพาะเลี้ยงจระเข้มีความคิดเห็นระดับสูง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.87 นั่นคือผู้เพาะเลี้ยงจระเข้เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าซึ่งได้แก่การเพิ่มชนิดสัตว์ป่าที่สามารถเพาะพันธุ์ได้ และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดชนิดสัตว์ป่าที่สามารถเพาะพันธุ์ได้

3. ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารวิชาการของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้ วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจระเข้ การจัดการภายในฟาร์ม และระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากข้อมูลผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ส่วนใหญ่ไม่มีนักวิชาการ หรือสัตวแพทย์ สัตวบาลประจำฟาร์ม ทั้งที่ในกฎกระทรวงกำหนดไว้ จึงควรมีการทำความเข้าใจและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในนโยบายดังกล่าว
2. ตลาดรับซื้อจระเข้นั้นค่อนข้างแคบ เนื่องจากผู้เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาฟาร์มขนาดใหญ่ทำให้บางครั้งถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการรายใหญ่ จึงควรมีการศึกษาตลาดใหม่ๆ โดยเฉพาะตลาดในประเทศ เนื่องจากการค้าจระเข้ในประเทศไม่ผิดระเบียบของอนุสัญญาไซเตส
3. ผู้เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยจึงควรมีการเข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินการฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเพาะเลี้ยงจระเข้
4. ควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า ในด้านการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า โดยเฉพาะในเรื่องของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่สามารถเพาะพันธุ์ได้หรือไม่
5. ควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า ในด้านการค้าสัตว์ป่าซากสัตว์ป่า โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาไซเตส
6. ควรมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนารูปแบบการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่า
7. เพิ่มทางเลือกในการต่ออายุใบอนุญาต สำหรับผู้เพาะพันธุ์ หรือผู้ค้าสัตว์ป่า การพัฒนาระบบเครือข่าย การรวมกลุ่มผู้ประกอบการ
8. ส่งเสริมและให้ความรู้การจัดทำบัญชีฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า และการทำบัญชีซื้อขายสัตว์ป่า

9. เพิ่มชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจให้สามารถเพาะพันธุ์เพื่อการค้าได้

10. ควรให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปรับปรุงแก้ไขนโยบายการค้าสัตว์ป่า เช่นการเสนอชนิดพันธุ์ที่ควรให้มีการเพาะพันธุ์เพื่อการค้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากระเบียบที่กำหนดให้ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องมีนักวิชาการ หรือสัตวแพทย์ สัตวบาลประจำฟาร์ม ผู้วิจัยเห็นว่าในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ระหว่างฟาร์มที่มีนักวิชาการ หรือสัตวแพทย์ สัตวบาลประจำฟาร์ม กับฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าทั่วไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ระหว่างฟาร์มที่มีประสบการณ์กับฟาร์มที่ไม่มีประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้มาก่อน เนื่องจากข้อมูลผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงจระเข้น้อย

3. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายการค้าสัตว์ป่าของผู้ดำเนินการเพาะเลี้ยงจระเข้ และผู้เพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชนิดอื่นๆ ด้วย

4. ศึกษามูลค่าทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ และความคุ้มค่าในการลงทุนทำฟาร์มจระเข้

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมป่าไม้ . ม.ป.ป. การอนุรักษ์สัตว์ป่า. กองอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ

กรมประมง. 2549ก. จำนวนฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ. (อัคราณา)

_____. 2549ข. ฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ที่จดทะเบียนฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้เพื่อการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ. (อัคราณา).

_____. 2549ค.มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมหนังจระเข้ของไทย. กรุงเทพฯ. (อัคราณา).

จำเรียง ภาวิจิตร. 2536. “ สาธารณมิติ” เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 เล่ม 2.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, กรุงเทพฯ.

เชนิสา นพรัตน์. 2528. ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่มีต่อพระราชบัญญัติ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 .วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชำนาญ แก่นจันทร์. 2544. ความรู้และทัศนคติต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าของราษฎรที่อาศัยอยู่

โดยรอบสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าจุฬาภรณ์ จังหวัดศรีสะเกษ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดุสิต กมลพานิชย์. 2547. ความคิดเห็นของผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่

เพาะพันธุ์ได้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนิต ปาละสุวรรณ. 2547. การวิเคราะห์พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

กรณีศึกษาการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์.

นริศ ภูมิภาคพันธ์ .2543. การจัดการสัตว์ป่า . ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้, คณะวนศาสตร์ .
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

นิวัติ เรืองพานิช. 2542. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ลินคอร์นโปรโมชั่น,
กรุงเทพฯ.

บุญชม ศรีสะอาด. 2538. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. สุวีริยาสาส์น. กรุงเทพฯ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2532. จิตวิทยาสังคม. แพร่พิทยา, กรุงเทพฯ.

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2531. การวัดทัศนคติ. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

วิเชียร เกตุสิงห์. 2530. คู่มือการวิจัย หลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. ไทย
วัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.

สมเกียรติ ยอดมาลี. 2546. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงกวางรูซา (*Cervus timorensis*
Blainville, 1822) วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชา จันทรเฒ. 2524. จิตวิทยาสังคม. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , กรุงเทพฯ.

สุบงกช จามีกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ภาควิชาสถิติ คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สุโท เจริญสุข. 2525. หลักจิตวิทยาและพัฒนาการมนุษย์. แพร่พิทยา, กรุงเทพฯ.

อุทิศ ภูอินทร์. 2537. การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า. ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้, คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

อุทัย หิรัญโต. 2519. **สังคมวิทยาประยุกต์**. โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.

Best ,J.W. 1977. **Research in Education**. Prentice Hall. Inc, New Jersey, U.S.A.

Foster, C.R. 1952 . **Psychology for Life Adjustment**. American Technical Society, Chicago, U.S.A.

Kolesnik, W.L. 1970. **Education Psychology**. 2nd ed. Mc Graw – Hill Book company, New York, U.S.A.

Oskamp, S. 1997. **Attitude and Opinion**. Prentice-Hall. New Jersey, U.S.A.

Remmers. H.H, H.L. Gage and J.F. Rummel. 1965. **Practical Introduction to Measurement and Evaluation**. 2nd ed., Harper & Row, New York, U.S.A.

Webster,s. 1964. **Webster’s Third New International Dictionary**.G&C marrion company, Massachusetts, U.S.A.

Yamane,T.1973.**Statistics;an Introduction Analysis 3rd ed.**,Harper Internationaled, tokyo, Japan.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่

แบบสอบถามประกอบการทำวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้เพาะเลี้ยงจระเข้ที่มีต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า
Crocodile Cultivators' Opinions toward the Wildlife Trade Policy

ผู้วิจัย

นายไพโรจน์ หน่าขมิ
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ (ภาคพิเศษ) คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เกษตรกลาง บางเขน กรุงเทพฯ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน จำนวน 5 หน้า

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงจระเข้

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า

ส่วนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะต่อนโยบายการค้าสัตว์ป่า

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนด

3. แบบสอบถามนี้ใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเท่านั้น ข้อความและความคิดเห็น
รายบุคคลจะไม่เปิดเผยสู่สาธารณชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงจระเข้

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. การศึกษา
 - () ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า
 - () มัธยมศึกษา
 - () ปริญญาตรี (โปรดระบุสาขา.....)
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในการดำเนินการเพาะเลี้ยงจระเข้ ปี
5. วัตถุประสงค์ในการเพาะเลี้ยงจระเข้ / ประเภทฟาร์ม
 - () ฟาร์มเพาะพันธุ์ () ฟาร์มจระเข้ขุน
 - () ฟาร์มเพาะพันธุ์ + ฟาร์มจระเข้ขุน () ฟาร์มจระเข้เพื่อการท่องเที่ยว
 - () ฟาร์มจระเข้ผสมผสาน (เพาะพันธุ์+จระเข้ขุน+ท่องเที่ยว)
6. การจัดการฟาร์มเพาะเลี้ยงจระเข้ของท่านเป็นอย่างไร
 - () มีนักวิชาการประจำฟาร์ม/ สัตวแพทย์/สัตวบาล
 - () ไม่มีนักวิชาการประจำฟาร์ม/ สัตวแพทย์/สัตวบาล
7. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าหรือไม่
 - () ไม่เคย () 3-4 ครั้ง/ปี
 - () 6-8 ครั้ง/ปี () 9-12 ครั้ง/ปี
 - () มากกว่า 12 ครั้ง/ปี
8. ข่าวสารที่ท่านได้รับมาจากสื่อชนิดใด โปรดระบุ.....
9. แหล่งรับซื้อจระเข้ ฟาร์มของท่าน
 - () แปรรูปจำหน่ายเองในประเทศ () ขายส่งต่อให้ฟาร์มขนาดใหญ่
 - () ขายส่งโรงงานเครื่องหนัง () ส่งออกต่างประเทศ
 - () อื่นๆ(ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

คำถามเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า	ใช่	ไม่ใช่
1. สัตว์ป่าตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 หมายถึงถึงซาก และผลิตภัณฑ์ของสัตว์ป่านั้นด้วย		
2. สัตว์ป่าสงวนของประเทศไทย มี 12 ชนิดที่ห้ามทำการค้าเด็ดขาด		
3. อนุสัญญาไซเตส (CITES) ใช้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าทุกชนิดที่ทำการค้าระหว่างประเทศ		
4. สัตว์ป่าในบัญชีหมายเลข 1 ของอนุสัญญาไซเตส (CITES) ไม่สามารถทำการค้าได้		
5. การเพาะเลี้ยงจะเข้าเป็นสาเหตุให้ระงับในธรรมชาติสูญพันธุ์		
6. สัตว์ป่าตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และอนุสัญญาไซเตส เป็นนโยบายหลักในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าในประเทศไทย		
7. การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้า ต้องได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้		
8. การขออนุญาตเพาะเลี้ยงจะเข้า สามารถขอได้ที่สำนักงานประมงจังหวัด		
9. สัตว์ป่าที่สามารถเพาะขยายพันธุ์ได้สามารถทำการค้าได้ทุกชนิด		
10. จะระงับเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ประเภทสัตว์น้ำชนิดเดียวที่สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าได้		
11. สัตว์ป่าที่เพาะเลี้ยง ขยายพันธุ์เพื่อการค้าต้องจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ทุกตัว		
12. การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ หรือกรมประมงเท่านั้น		
13. ผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องจัดให้มีสัตวแพทย์ สัตวบาล หรือนักวิชาการ สัตว์น้ำ เพื่อควบคุมดูแลสัตว์ป่า		
14. สามารถขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า ได้ที่ด่านตรวจสัตว์ป่า		
15. ผู้ขออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า ต้องดำเนินการขนย้ายสัตว์ป่าภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุญาต		
16. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์ มีค่าธรรมเนียมฉบับละ 1,000 บาท		
17. สามารถใช้ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์แทนใบอนุญาตให้ค้าซาก/ผลิตภัณฑ์สัตว์ป่า ได้		
18. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์มีอายุ 2 ปี		
19. การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่มาจากเพาะพันธุ์ต้องมีใบรับรองสุขภาพสัตว์ป่า		
20. การค้าจะระหว่างประเทศต้องผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอนุสัญญาไซเตส ประเทศไทยก่อน		

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า

นโยบายการค้าสัตว์ป่า	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1. ผู้ขออนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการค้าต้อง จัดให้มีสัตวแพทย์ สัตวบาล หรือนักวิชาการสัตว์น้ำ เพื่อควบคุมดูแลสัตว์ป่า					
2. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องจัด ให้สัตว์ป่าอยู่ในที่ซึ่งเหมาะสมมิให้ก่อความเดือดร้อน รำคาญแก่ผู้อื่น					
3. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์					
4. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ยื่นคำขอ ที่สำนักงานประมงจังหวัดในกรณีที่เป็นสัตว์น้ำ					
5. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้อง จัดทำบัญชีรับและจำหน่ายสัตว์ป่าในแต่ละครั้ง เก็บ ไว้ไม่น้อยกว่า 2 ปี					
6. ผู้ขออนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ต้องมี ฐานะทางการเงินที่มั่นคง					
7. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ มีอายุ 1 ปี					
8. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ 1,000 บาท					
9. ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า มีอายุ 5 วัน นับจากวันที่ ได้รับอนุญาต					
10. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องยื่น โครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าประกอบคำขออนุญาต					
11. โครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องระบุชนิด จำนวน ประเภทสัตว์ป่า เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการเพาะพันธุ์					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการค้าสัตว์ป่า (ต่อ)

นโยบายการค้าสัตว์ป่า	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
12. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้อง ดำเนินการตามโครงการเพาะพันธุ์ สัตว์ป่าที่เสนอไว้ ภายใน 1 ปี					
13. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้า ต้องยื่นบัญชี แสดงชนิดและจำนวนสัตว์ป่าที่มีอยู่แก่เจ้าหน้าที่ปีละ 2 ครั้ง					
14. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องสามารถ แสดงแหล่งที่มาของสัตว์ป่าคุ้มครองที่นำมาเพาะพันธุ์					
15. ผู้ขออนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการค้าต้องจัดทำ เครื่องหมายประจำตัวสัตว์					
16. การเพิ่มชนิดสัตว์ป่าที่เป็นที่ต้องการของตลาดให้ สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อการค้าได้					
17. การให้เอกชนสามารถเสนอชนิดสัตว์ป่าที่ควร เพาะเลี้ยงเพื่อการค้า					
18. นโยบายการควบคุมการค้าสัตว์ป่าที่ได้จากการ เพาะพันธุ์มีความเหมาะสมดีแล้ว					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขนโยบายการค้าสัตว์ป่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง
ที่ได้เอื้อเฟื้อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ.2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 มาตรา 8 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 20 และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด 1

การเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

ข้อ 1 ผู้ซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่า พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ สป.8 ทำयกฎกระทรวงนี้

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ให้ขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองเพื่อประโยชน์แกกิจการสวนสัตว์สาธารณะได้ สำหรับบุคคลอื่นจะขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าได้เฉพาะสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17

การยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เป็ยสัตว์ป่า ในกรุงเทพมหานครให้ยื่นที่กองการอนุญาตกรมป่าไม้ ส่วนในท้องที่อื่นให้ยื่นที่สำนักงานป่าไม้อำเภอหรือกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ที่สัตว์ป่านั้นอยู่

(2) ในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำ ในกรุงเทพมหานครให้ยื่นที่กองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง กรมประมง ส่วนในท้องที่อื่นให้ยื่นที่สำนักงานประมงจังหวัดที่สัตว์ป่านั้นอยู่

ข้อ 2 ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเจ้าของกิจการและมีทรัพย์สินหรือมีฐานะดีพอที่จะดำเนินการได้
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- (4) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้
- (7) ไม่เคยกระทำความผิดบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 หรือกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งออกหรือการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า ทั้งนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าหรือการส่งออกสัตว์ป่า

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตาม (2)(3)(4)(5)(6) และ (7) ด้วย

ข้อ 3 ในการขอรับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่า ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า กับแสดงหลักฐานเกี่ยวกับสถานที่ที่จะใช้ทำการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าพร้อมกับคำขอด้วย

โครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่า ประเภทของสัตว์ป่า จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานดูแลสัตว์ป่าทั้งหมด เครื่องมือและ

อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ แผนที่และแบบแปลนแผนผังของสถานที่เพาะพันธุ์ รวมถึงวิธีการเพาะพันธุ์ ขั้นตอนการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอน

ข้อ 4 ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่ามิใช่เป็นผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ จะต้องแสดงหลักฐานการได้มาหรือการจะได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ประสงค์จะเพาะพันธุ์พร้อมกับคำขอด้วย

การได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ขอรับใบอนุญาตได้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือได้มาจากการจำหน่ายของผู้มีไว้ในครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
- (2) ผู้ขอรับใบอนุญาตได้ครอบครองสัตว์ป่าอยู่ก่อนวันที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามมาตรา 6 ใช้บังคับหรือได้มาจากการจำหน่ายของผู้มีไว้ในครอบครองก่อนวันที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามมาตรา 6
- (3) ผู้ขอรับใบอนุญาตได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ทางราชการล่าเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 26
- (4) ผู้ขอรับใบอนุญาตได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองจากการจำหน่ายของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะที่เลิกดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 32 หรือจากการจำหน่ายของผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่เลิกดำเนินการ
- (5) ผู้ขอรับใบอนุญาตได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองจากการจำหน่ายของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 20 หรือได้มาจากการจำหน่ายของผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 43

(6) ผู้รับใบอนุญาตได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองจากการนำเข้าตามมาตรา 23 หรือ มาตรา 24

ข้อ 5 การพิจารณาอนุญาตคำขอตามข้อ 1 ให้คำนึงถึงความเหมาะสมของโครงการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่า ความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ฐานทางการเงิน ตลอดจนความเหมาะสมของสถานที่กับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะใช้ดำเนินการ กิจการของผู้รับใบอนุญาต

ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าให้ใช้แบบ สป.9 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 6 ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าจะต้องดำเนินการตามโครงการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ ยื่นไว้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

ข้อ 7 ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องจัดให้มีสัตว์แพทย์หรือสัตวบาลในกรณีเป็น การเพาะพันธุ์สัตว์บก หรือนักวิชาการด้านสัตว์น้ำในกรณีเป็นการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อควบคุม และดูแลรักษาสัตว์ป่า

ข้อ 8 ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ดูแลสัตว์ป่าให้อยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย และเหมาะสมกับสถานที่
- (2) จัดสถานที่ที่ใช้เลี้ยงดูสัตว์ป่าให้เหมาะสมมิให้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ แก่บุคคลที่อยู่ใกล้เคียง
- (3) ดูแลป้องกันมิให้สัตว์ป่าทำอันตรายแก่ผู้อื่น

ข้อ 9 ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องจัดทำบัญชีแสดงชนิดและจำนวนสัตว์ป่าที่มี อยู่เนื่องในการดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามแบบที่อธิบดีกำหนดยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ข้อ 1 วรรคสาม ภายในระยะเวลาดังต่อไปนี้

(1) การยื่นบัญชีครั้งแรก ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต สำหรับกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่ามีสัตว์ป่าที่จะทำการเพาะพันธุ์อยู่แล้วในขณะที่ได้รับใบอนุญาต หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ซึ่งสัตว์ป่าที่จะทำการเพาะพันธุ์สำหรับกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่ายังไม่มีสัตว์ป่าที่จะทำการเพาะพันธุ์ในขณะที่ได้รับใบอนุญาต

(2) การยื่นบัญชีประจำปี ให้ยื่นปีละสองครั้ง โดยยื่นในสัปดาห์แรกของเดือนมกราคมและเดือนกรกฎาคมของแต่ละปีให้ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าเก็บสำเนาบัญชีที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง ไว้ ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

ข้อ 10 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าได้สัตว์ป่าที่การเพาะพันธุ์เพิ่มเติมในระหว่างการดำเนินกิจการ ให้ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่านั้นตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 1 วรรคสาม กับจัดทำและยื่นบัญชีตามข้อ 9 ก่อนที่จะเริ่มทำการเพาะพันธุ์สัตว์ป่านั้นข้อมูลที่แจ้งตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุชนิด เพศ และอายุของสัตว์ป่าดังกล่าว

ในกรณีที่สัตว์ป่าซึ่งได้มาตามวรรคหนึ่งยังไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าจัดให้มีการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ของสัตว์ป่านั้นด้วย

ข้อ 11 ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตรวมทั้งต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่ากับต้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกำหนดว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ข้อ 12 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าใช้วิธีการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าชนิดใดไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องตามวิธีการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าชนิดนั้นหรือละลายไม่จัดหาสัตว์ป่าตามที่ได้รับอนุญาตชนิดใดเพื่อทำการเพาะพันธุ์ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดักเตือนผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดได้ ถ้าผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่ายังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดีเพื่อมีคำสั่งให้ระงับการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าชนิดนั้น

ข้อ 13 เมื่อผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าประสงค์จะเลิกดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 1 วรรคสาม ทราบล่วงหน้าและให้ส่งใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าคืนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ถ้าผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าประสงค์จะเลิกดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าบางชนิด ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 1 วรรคสาม ทราบล่วงหน้า และให้นำใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่ามาให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาชนิดของสัตว์ป่าที่จะเลิกดำเนินการเพาะพันธุ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าชนิดนั้น

หมวด 2

การค้าสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์

ข้อ 14 ผู้ใดประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ สป. 10 ทำยกกฎกระทรวงนี้ ให้ยื่นข้อ 1 วรรคสาม และข้อ 2 มาใช้บังคับกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 15 ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ให้ใช้แบบ สป.11 ทำยกกฎกระทรวงนี้และให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ให้นำข้อ 8 และข้อ 11 มาใช้บังคับกับผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ด้วยโดยอนุโลมเพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ผู้ขอรับใบอนุญาตให้ค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผู้ขอรับใบอนุญาตให้ค้าผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์

ข้อ 16 ผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตให้ค้า โดยชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ 17 ผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ต้องจัดทำบัญชีรับและจำหน่ายสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าดังกล่าวหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตามรายละเอียดที่อธิบดีกำหนดและจัดทำบัญชีสถิติตามแบบที่อธิบดีกำหนด เก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ที่ใช้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันที่รับหรือจำหน่ายสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

ข้อ 18 เมื่อผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์จำหน่ายสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าดังกล่าวหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่บุคคลใดให้ผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ออกหนังสือกำกับการจำหน่ายตามแบบที่อธิบดีกำหนดให้แก่บุคคลนั้นทุกครั้งที่มีการจำหน่าย เว้นแต่เป็นการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าเพื่อนำไปบริโภค

ข้อ 19 ผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ผู้ใดประสงค์จะนำสัตว์ป่า คุ่มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ่มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้าตามแบบ สป.12 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 20 ใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้าให้ใช้แบบ สป.13 ท้ายกฎกระทรวงนี้ และมีอายุไม่เกินห้าวันนับแต่วันออกใบอนุญาต

เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “ใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้า” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ่มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า หรือผู้ขอรับใบอนุญาตให้นำซากของสัตว์ป่าคุ่มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า

ข้อ 21 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้านำสัตว์ป่าคุ่มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ่มครองเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ให้ผู้รับใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้าแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่านั้น

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าได้ตรวจสอบความถูกต้องของใบอนุญาตและสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่จะนำเคลื่อนที่ผ่านแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่าได้ โดยแสดงการอนุญาตไว้ในใบอนุญาตนั้น

หมวด 3

การครอบครองสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์

ข้อ 22 ผู้ใดประสงค์จะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ สป.14 ท้ายกฎกระทรวงนี้ ให้นำข้อ 1 วรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 23 ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ให้ใช้แบบ สป. 15 ท้ายกฎกระทรวงนี้และให้มีอายุไม่เกินสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาต ให้นำข้อ 8 และข้อ 11 มาใช้บังคับกับผู้รับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ด้วยโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผู้ขอรับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์

ข้อ 24 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไปจากจำนวนที่ได้รับอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 1 วรรคสาม ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงไว้ในใบอนุญาต

ถ้าการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งเกิดจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองอยู่แล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ครอบครองสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ ในการนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดแจ้งจำนวนสัตว์ป่าที่เพิ่มขึ้นไว้ในใบอนุญาต และให้ผู้รับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์จัดให้มีการทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ของสัตว์ป่านั้นด้วย

หมวด 4

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตหรือการออกใบแทน ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์ ค้า นำเคลื่อนที่ หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

ข้อ 25 ผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ผู้รับใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตพร้อมด้วยหลักด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ สป.16 ทำขกกฎกระทรวงนี้ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต จะแสดงไว้ในรายการทำขยใบอนุญาต หรือจะออกใบอนุญาตตามแบบใบอนุญาตเดิมให้ใหม่ก็ได้

ข้อ 26 ผู้ใดประสงค์จะรับโอนใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่า ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์จากผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวข้างต้น ให้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตพร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ สป. 17 ทำขกกฎกระทรวงนี้

การอนุญาตคำขอรับโอนใบอนุญาตให้ผู้อนุญาตจัดแจ้งการโอนไว้ในใบอนุญาตโดยให้ผู้โอนและผู้รับโอนใบอนุญาตลงมือชื่อไว้ในใบอนุญาตด้วย

ข้อ 27 ผู้รับโอนใบอนุญาตตามข้อ 26 ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้สำหรับการดำเนินกิจการที่ได้รับโอนใบอนุญาตและต้องมีความพร้อมเกี่ยวกับสถานที่เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะดำเนินกิจการที่ได้รับโอนใบอนุญาต

ข้อ 28 ผู้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่า ผู้รับใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ผู้รับใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าเคลื่อนที่เพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบแทนใบอนุญาตตามข้อ 5 ข้อ 15 ข้อ 20 และข้อ 23 ซึ่งชำรุดเสียหาย หรือสูญหายให้ยื่นคำขอใบแทนใบอนุญาตพร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ สป.18 ทำยกกฎกระทรวงนี้

การอนุญาตคำขอใบแทนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตตามแบบใบอนุญาตเดิม แต่ให้ระบุคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย

ข้อ 29 ให้นำข้อ 1 วรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามข้อ 25 การยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตตามข้อ 26 หรือการยื่นคำขอใบแทนใบอนุญาตตามข้อ 28 ด้วย โดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2537

(ลงนาม) สุเทพ เทือกสุบรรณ

(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์